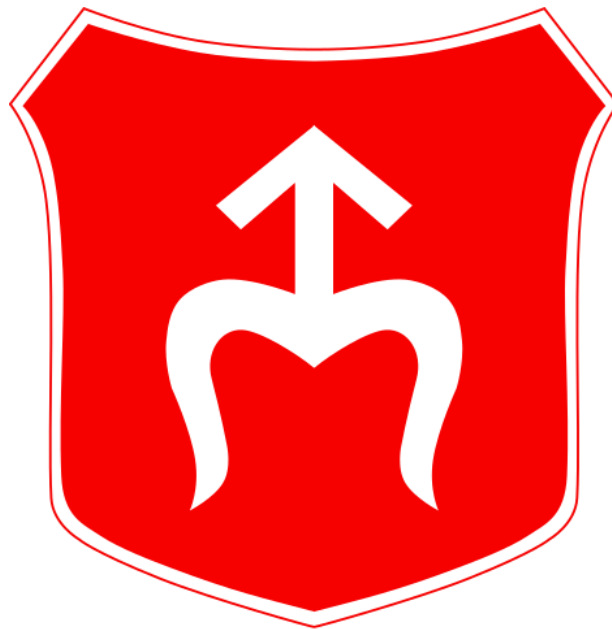

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
ZA LATA 2023 – 2024 DLA GMINY OPOCZNO**

26 LISTOPADA 2025 R.

ZLECENIODAWCA:

Gmina Opoczno

ul. Staromiejska 6

26-300 Opoczno

OPRACOWANIE:

mgr inż. Bartłomiej Przybylski

pnbenergy.pl

kontakt@pnbenergy.pl

505 203 400

strategie i analizy środowiskowo-energetyczne - programy, raporty, plany i analizy

koordynacja rozwoju projektów OZE – od zabezpieczenia gruntu po decyzje o pozwoleniu na budowę

Spis treści

1	Wstęp	7
2	Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska	8
3	Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska	10
3.1	Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza	10
3.1.1	Uchwała antysmogowa	15
3.1.2	Zrealizowane zadania	18
3.2	Działania w zakresie ochrony przed hałasem	28
3.2.1	Zrealizowane zadania	30
3.3	Działania w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej	38
3.3.1	Zrealizowane zadania	42
3.4	Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów	46
3.4.1	Zrealizowane zadania	48
3.5	Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności	52
3.5.1	Zrealizowane zadania	54
3.6	Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami	58
3.6.1	Zrealizowane zadania	60
4	Monitoring realizacji zadań	63
5	Podsumowanie i wnioski	65

Wykaz użytych skrótów

EFPROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
FDS	Fundusz Dróg Samorządowych
FSUSR	Fundusz Składkowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KSRG	Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
MPZP	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
ZDW	Zarząd Dróg Wojewódzkich
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OZE	Odnawialne źródła energii
POIiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PGWWP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PSZOK	Punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych
RFIL	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
RFPŁ	Rządowy Fundusz Polski Ład
RFRD	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg (dawniej Fundusz Dróg Samorządowych)
RPOWŁ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
PUL	Plan Urządzenia Lasu
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR/ZZR	Zakład dużego ryzyka/zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1 Wstęp

Sporządzenie niniejszego „*Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska za lata 2023 – 2024 dla gminy Opoczno*” (dalej: **Raport**) jest wypełnieniem dyspozycji przepisów prawa. Najwyższy imperatyw stanowi art. 74 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., nakazujący władzom publicznym prowadzenie polityki zapewniającej bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. Norma ta została rozwinięta w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U.2024.54 z późn. zm.), która w art. 17 i 18 zobowiązuje organ wykonawczy gminy do sporządzenia, a Radę Miejską do uchwalenia programu ochrony środowiska (dalej: „**Program**” lub „**POŚ**”).

Program ochrony środowiska dla gminy Opoczno, po zaopiniowaniu przez odpowiednie organy (Zarząd Powiatu, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) i przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, został przyjęty Uchwałą nr XLV/495/2022 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 marca 2022 r.

Zgodnie z ustawą art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Burmistrz Opoczna co 2 lata zobowiązany jest do sporządzenia raportu z wykonania POŚ i przedstawienia go Radzie Miejskiej.

Program jest podstawowym dokumentem pozwalającym na koordynację działań związanych z ochroną środowiska na terenie gminy. Znajdują się w nim szczegółowe cele i zadania, jakie stoją przed miastem i innymi podmiotami w odniesieniu do ochrony środowiska.

Gminny Program został sporządzony na podstawie gruntowej znajomości aktualnego stanu środowiska w mieście. Podobnie jak polityka ekologiczna państwa określa on przede wszystkim: cele i priorytety ekologiczne oraz rodzaj i harmonogram działań ekologicznych.

Opracowanie raportu poprzedzała kompleksowa analiza, a jego celem jest określenie stanu realizacji zadań podjętych na terenie gminy ujętych w Programie.

Zadania wynikające z programu to przedsięwzięcia, które są finansowane w całości lub częściowo ze środków będących w dyspozycji gminy oraz jednostek operujących na jego terenie. Zadania obejmują zarówno działania o charakterze organizacyjno-prawnym, jak i inwestycyjnym.

2 Stan realizacji Programu Ochrony Środowiska

Na podstawie zapisów Programu zidentyfikowano najważniejsze wyzwania środowiskowe gminy. Największym jest zła jakość powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym, oraz nadmierny hałas komunikacyjny wzdłuż głównych tras. Źródłem zanieczyszczeń powietrza są przede wszystkim przestarzałe źródła ciepła opalane paliwami stałymi oraz emisje z transportu. Z kolei hałas przekraczający dopuszczalne normy odnotowuje się m.in. wzdłuż dróg wojewódzkich 713 i 716 i drogi krajowej nr 12. Program przewiduje m.in. modernizację systemów grzewczych, rozwój sieci gazowej i ciepłowniczej, rozwój odnawialnych źródeł energii, termomodernizację budynków oraz modernizację nawierzni dróg. Dodatkowo ważnym narzędziem jest edukacja mieszkańców i uwzględnianie ochrony przed hałasem w planowaniu przestrzennym.

Drugim kluczowym problemem jest niezadowalający stan wód powierzchniowych i podziemnych. Jako główne zagrożenia związane z terenem gminy wskazuje się zanieczyszczenia komunalne wynikające z przeciążeń i awarii sieci kanalizacyjnej nielegalnych zrzutów ścieków oraz spływu wód opadowych z uszczelnionych nawierzchni (drogi, parkingi, tereny przemysłowe) niosących zawiesiny i substancje ropopochodne. Natomiast z obszarów rolniczych JST spływy z pól uprawnych, nieszczelne szamba. Program przewiduje rozbudowę i modernizację kanalizacji, systematyczne podłączanie nieruchomości do sieci (likwidację szamb tam, gdzie jeszcze występują), budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz stały monitoring jakości wód i stanu sieci wraz z działaniami edukacyjnymi kierowanymi do mieszkańców.

Trzecim obszarem wymagającym interwencji jest zabezpieczenie przed skutkami poważnych awarii środowiskowych, zwłaszcza związanych z transportem materiałów niebezpiecznych i zdarzeniami losowymi. Choć w gminie nie ma zakładów o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowych, istotne pozostaje przygotowanie systemu reagowania kryzysowego. Planowane działania obejmują identyfikację potencjalnych zagrożeń, aktualizację planów awaryjnych, szkolenia służb ratunkowych, zakup sprzętu oraz działania informacyjne i edukacyjne dla społeczności lokalnych i przedsiębiorstw. Wszystko to ma na celu zminimalizowanie skutków ewentualnych incydentów i zwiększenie bezpieczeństwa ekologicznego regionu.

Niniejszy Raport przedstawia stopień realizacji ww. celów ale uwzględniając wyłącznie lata 2023-2024.

Poniżej przedstawiono zestawienie celów i priorytetów ekologicznych zawartych realizowanych w danym okresie sprawozdawczym.

Ochrony klimatu i jakości powietrza:

- Zarządzanie jakością powietrza.
- Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła.
- Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego.

Ochrony przed hałasem:

- Poprawa standardów klimatu akustycznego.

Gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej:

- Przeciwdziałanie skutkom suszy.
- Zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu wodociągowego.
- Rozbudowa instalacji oraz urządzeń służących gospodarce ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu.

Gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów:

- Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami.
- Zapobieganie powstawaniu odpadów.
- Gospodarka odpadami zawierającymi azbest.

Ochrona przyrody:

- Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu.
- Ochrona oraz tworzenie terenów zieleni.
- Pogłębianie i udostępnianie wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych.

Zagrożenia poważnymi awariami:

- Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii.
- Kreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń.

3 Realizacja celów zawartych w programie ochrony środowiska

3.1 Działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dla obszaru województwa łódzkiego przeprowadził roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego dotyczącą roku 2023 oraz 2024. Raporty te wykazały na terenie gminy przekroczenia:

- poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ w 2023 i 2024 roku,
- poziomu długoterminowego ozonu (O₃) ze względu na ochronę zdrowia i roślin w 2023 i 2024 roku.

Wskazana w raportach oszacowana powierzchnia przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀ dla gminy Opoczno w analizowanym okresie wyniosła 14,5 km² (7,6% pow. gminy) w 2023 roku i 4,8 km² (2,5%) w 2024 roku. Widać więc znaczącą poprawę w tym zakresie.

Przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ obserwuje się przede wszystkim w sezonie grzewczym (styczeń–marzec, październik–grudzień), gdy stężenia są średnio czterokrotnie wyższe niż w okresie wiosenno-letnim. Główną przyczyną przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu była nadmierna emisja niska (powierzchniowa) pochodząca z rozległych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci ciepłowniczej, wynikająca ze spalania paliw stałych na potrzeby ogrzewania. Dodatkowo, na wzrost stężeń omawianego zanieczyszczenia istotny wpływ wywarły niekorzystne warunki meteorologiczne występujące w okresie grzewczym, w szczególności zjawiska inwersji temperatury oraz niskie prędkości wiatru¹.

W porównaniu z rokiem 2023 odnotowano poprawę jakości powietrza. O ile w 2023 r. na wielu stanowiskach pomiarowych stężenie średnioroczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ wynosiło około 3 ng/m³, o tyle w 2024 r. wartości te nie przekraczały 2 ng/m³. Najniższe stężenia zmierzono na terenach ucieplonych (tj. podłączonych do ciepłowni/elektrociepłowni) oraz na terenach wiejskich.

Jako główne przyczyny przekraczania poziomu celu długoterminowego ozonu (na tle województwa) wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz emisję prekursorów ozonu, zwłaszcza z sektora transportu samochodowego, a także napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami

¹ Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim. Raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ

stanowiącymi tzw. prekursory ozonu, z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic kraju.

Tabela 1. Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w gminie Opoczno - zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2023 i 2024

Gmina	PM10 średnia roczna			PM2,5 średnia roczna			BaP średnia roczna		
Opoczno	[µg/m³]			[µg/m³]			[ng/m³]		
Rok	min	max	średnia	min	max	średnia	min	max	średnia
2023	18,1	25,7	20,0	9,7	14,0	11,0	0,22	2,49	0,58
2024	18,4	26,5	20,4	10,1	13,5	11,1	0,28	1,73	0,65

Źródło: opracowanie własne, na podstawie dokumentacji: „Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim” raport wojewódzki za rok 2023 oraz raport wojewódzki za rok 2024, GIOŚ

W Polsce dopuszczalne roczne stężenie pyłu zawieszonego PM10 wynosi 40 µg/m³, pyłu zawieszonego PM2,5 wynosi 20 µg/m³, natomiast docelowe stężenie benzo(a)pirenu w pyle PM10 - 1 ng/m³. Jest to wartość średnia roczna, której przestrzeganie jest wymagane zgodnie z normami jakości powietrza określonymi przez prawo unijne i krajowe.

Natomiast, według wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zalecane maksymalne roczne stężenie PM10 wynosi 15 µg/m³, natomiast dla stężenia PM2,5 wynosi 5 µg/m³. WHO nie określa specyficznego zalecanego limitu dla B(a)P w swoich wytycznych dotyczących jakości powietrza. Jednak w dokumentach WHO dotyczących zanieczyszczeń powietrza, benzo(a)piren jest uznawany za wskaźnik obecności wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), które mają właściwości rakotwórcze. Normy są ustanawiane na poziomie krajowym, a Polska stosuje limit 1 ng/m³ jako wskaźnik służący ochronie zdrowia.

Istnieje ścisła zależność między warunkami meteorologicznymi, a wielkością emisji zanieczyszczeń. Gdy zima jest bardziej mroźna, emisja zanieczyszczeń ze spalania paliw na cele grzewcze wzrasta, co prowadzi bezpośrednio do wzrostu poziomu stężeń tych zanieczyszczeń w powietrzu.

W ramach rozbudowy monitoringu jakości powietrza w lipcu 2023 roku został zakupiony i zainstalowany dodatkowy czujnik jakości powietrza wraz z tablicą informacyjną. Nowy czujnik zlokalizowany został na budynku Biura Obsługi Interesanta Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Adama Mickiewicza 2A. Aktualnie na terenie gminy znajduje się łącznie 8 czujników do pomiaru jakości powietrza wraz z tablicami multimedialnymi w następujących lokalizacjach:

- ul. Staromiejska 6 (budynek Urzędu Miejskiego w Opocznie),
- ul. Partyzantów 1A (budynek Zespołu Szkół Prywatnych),

- ul. Wałowa (zalew opoczyński),
- ul. Aleja Dąbrówki 1 (budynek Komendy Powiatowej Policji),
- ul. Partyzantów 65 (budynek przedszkola "Tygrysek"),
- ul. Krótka 1 (budynek Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej),
- ul. Kossaka 16 (budynek przy "Orliku"),
- ul. A. Mickiewicza 2A (budynek Biura Obsługi Interesanta Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej).

Dodatkowo na budynku Miejskiego Domu Kultury w Opocznie przy ul. Biernackiego zamontowana jest tablica multimedialna pokazująca wartości odczytu ze wszystkich ośmiu lokalizacji. Monitoring jakości powietrza poprzez ww. czujniki to przede wszystkim forma edukacyjno-informacyjna dla mieszkańców Opoczna, pokazująca jakie w danej chwili jest zanieczyszczenie powietrza.

Największym źródłem zanieczyszczeń na terenie gminy jest niska emisja, mały odsetek osób wymieniających stare piece na nowe z uwagi na wysokie koszty eksploatacji, wykorzystywanie węgla słabej jakości jako źródła energii cieplnej. Niezorganizowany charakter emisji zanieczyszczeń powietrza sprawia, że trudno jednoznacznie określić, jaki jest poziom realizacji założeń.

Poprawę jakości powietrza można uzyskać przez ograniczenie szkodliwych dla środowiska technologii, zmniejszenie oddziaływania obszarów niskiej emisji na środowisko naturalne, stworzenie warunków zachęcających mieszkańców gminy do wymiany starych źródeł ciepła na nowe i ekologiczne, szczególnie mając na uwadze istniejącą infrastrukturę gazociągową oraz dynamiczny rozwój rynku pomp ciepła.

Wszystkie nowe budynki powstające na terenie gminy, buduje się w technologii ograniczającej straty energii. Ściany ocieplane są wełną mineralną lub styropianem, stosuje się wysokiej klasy szczelne okna – likwidując tzw. mostki termiczne i zapewniając maksymalnie wysoki stopień ograniczenia strat energii.

Głównym celem na tym polu jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Przemysłana termoizolacja i zastosowanie nowoczesnych technologii podczas budowy, przekładają się na mniejsze zapotrzebowanie na energię cieplną. To z kolei przekłada się na ograniczanie procesu spalania paliwa. Dla poprawy jakości powietrza istotny jest także wzrost udziału odnawialnych źródeł energii i zmniejszenie emisji spalin samochodowych.

Na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW utworzono punkt konsultacyjno-informacyjny Programu Czyste Powietrze, w którym przeszkoleni pracownicy pomagają mieszkańcom gminy Opoczno w przygotowaniu wniosków o dotację w Programie „Czyste powietrze”. Punkt rozpoczął działalność w lipcu 2021 roku, czynny jest w każdy wtorek i czwartek w godzinach pracy Urzędu, w Wydziale Ochrony Środowiska, budynek "A" pokój nr 3 przy ul. Staromiejskiej 6. W Punkcie można uzyskać:

- informację o Programie dla osób zainteresowanych złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- pomoc dla Wnioskodawców w zakresie przygotowywania Wniosków pod kątem spełnienia wymagań określonych w Programie,
- pomoc Wnioskodawcom przy rozliczeniu przyznanego dofinansowania, w tym przy poprawnym wypełnianiu wniosku o płatność oraz kompletowaniu wymaganych załączników.

Zgodnie z informacją WFOŚiGW w Łodzi w latach 2023-2024 zawarto łącznie 435 umów z prywatnymi właścicielami nieruchomości. Dofinansowanie WFOŚiGW można było uzyskać m.in. na następujące zadania:

1. Zakup i montaż nowego, podstawowego źródła ciepła, wymiana na nowe bardziej ekologiczne²:
 - kocioł gazowy kondensacyjny, kotłownia gazowa (w tym przyłącze)³ – 134 umowy,
 - pompa ciepła (różne rodzaje) – 120 umów,
 - kocioł na pellet drzewny lub kocioł zgazowujący drewno – 89 umów,
 - ogrzewanie elektryczne – 3 umowy.
2. Termomodernizację budynku – 367 umów.
3. Zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej – 198 umów.

Umowy zawierane były często na kilka rodzajów przedsięwzięć.

Uzupełnieniem środków zewnętrznych jest funkcjonujący od 2020 r. gminny program udzielania dotacji na wymianę źródeł ogrzewania. Zgodnie z danymi Urzędu Miejskiego w Opocznie dotacja przyznawana jest w wysokości 80% kosztów kwalifikowanych, w kwocie nie większej niż 5 000 zł na jedno przedsięwzięcie. W 2023 r. z programu skorzystało 48 mieszkańców gminy (łączna kwota dotacji 240 000,00 zł), natomiast w 2024 r. –

² od 1 stycznia 2022 r. nie można składać wniosków o dotacje na kotły węglowe

³ od 31 marca 2025 r. nie można składać wniosków o dotacje na kotły gazowe/olejowe

70 mieszkańców (łącznie kwota dotacji 350 000,00 zł). Środki te przeznaczone są przede wszystkim na likwidację nieefektywnych kotłów na paliwa stałe i zastępowanie ich nisko- lub zeroemisyjnymi źródłami ciepła, co bezpośrednio przyczynia się do ograniczenia niskiej emisji na terenie gminy.

W 2023 r. zlikwidowano m.in. jedno źródło ciepła na paliwo stałe poprzez podłączenie budynku do sieci ciepłowniczej (13,32 m²), 69 budynków o łącznej powierzchni 10 561,69 m² podłączono do ogrzewania gazowego, 41 budynków (6 396,23 m²) do odnawialnych źródeł energii, a w 23 budynkach (3 989,13 m²) zastąpiono źródło ciepła kotłem na biomasę spełniającym wymagania ekoprojekt. Wybudowano również 4 nowe budynki o łącznej powierzchni 5 000 m² z nisko- lub zeroemisyjnym źródłem ciepła oraz przeprowadzono termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła w 3 obiektach (501 m²). W 2024 r. zanotowano dalszy wzrost skali działań: do sieci ciepłowniczej podłączono kolejny budynek (529,87 m²), ogrzewanie gazowe zastosowano w 83 budynkach (13 302,38 m²), odnawialne źródła energii w 56 budynkach (8 498,36 m²), kotły na biomasę w 53 budynkach (7 446,07 m²), a ogrzewanie elektryczne w jednym obiekcie (108 m²). Powstały również 2 nowe budynki z nisko- lub zeroemisyjnym źródłem ciepła (277,5 m²), a termomodernizację zrealizowano w 52 budynkach o łącznej powierzchni 7 851,76 m². Działania te były współfinansowane z dotacji gminnej, środków WFOŚiGW w Łodzi w ramach programu „Czyste Powietrze” oraz – w 2023 r. - z projektu „Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez wymianę źródeł ciepła w Gminie Opoczno” realizowanego z RPO WŁ 2014–2020 (Oś IV, Działanie IV.4).

Od 1 lipca 2021 roku funkcjonuje Centralne Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB) prowadzona przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego. Właściciele, współwłaściciele lub zarządcy nieruchomości składają deklaracje:

- dla nowych źródeł ciepła - 14 dni od uruchomienia,
- dla źródeł ciepła wymienianych na nowe - 14 dni od uruchomienia,
- dla osób które z różnych przyczyn nie złożyli deklaracji do 30 czerwca 2022 roku - natychmiastowe złożenie deklaracji.

Sposób składania deklaracji nie ulega zmianie. Deklaracje można składać:

- w formie elektronicznej, czyli poprzez Internet wykorzystując do tego aplikację na stronie ceeb.gov.pl - jest to najszybszy i najwygodniejszy sposób, umożliwiający oszczędność czasu i pieniędzy, bez potrzeby wychodzenia z domu;
- w formie papierowej - wypełniony dokument należy wysłać listem za pośrednictwem poczty,

- złożyć osobiście w Urzędzie Miejskim w Opocznie, ul. Staromiejska 6, budynek B, parter, pokój nr 1 w godzinach urzędowania.

Dodatkowo od 18 września 2023 roku wprowadzono dodatkowe e-usługi dla mieszkańców poprzez platformę CEEB, a mianowicie: mieszkańcy mogą zamówić on-line inwentaryzację budynku, pobrać uproszczony audyt energetyczny, zgłosić niepokojące zjawisko związane z zanieczyszczeniem powietrza, czyli tzw. kopciucha, sprawdzić osobę uprawnioną.

Emisję punktową powodują natomiast zakłady przemysłowe. Starosta Opoczyński jest organem ochrony środowiska właściwym w sprawach udzielania pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Pozwolenia są udzielane na wniosek prowadzącego instalację. W latach 2023-2024 dla instalacji położonych na terenie gminy wydano 9 decyzji obejmujących ww. zakres (5 w 2023 r. i 4 w 2024 r.) oraz 5 zmian pozwoleń zintegrowanych (2+3).

3.1.1 Uchwała antysmogowa

Uchwała antysmogowa wprowadzona na terenie strefy aglomeracji łódzkiej stanowi akt prawa miejscowego i obowiązuje wszystkich mieszkańców województwa, samorządy oraz podmioty działające na jego terenie. Została przyjęta Uchwałą nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa łódzkiego z 14 listopada 2017 r, a następnie zmieniona poprzez Uchwałą nr L/597/22 Sejmiku Województwa łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r.

Uchwała antysmogowa jest regulacją prawną, która ma zapewnić czyste powietrze mieszkańcom aglomeracji łódzkiej. Ograniczenia i zakazy wymienione w uchwale dotyczą wszystkich użytkowników urządzeń o mocy do 1 MW, w których następuje spalanie paliw stałych, czyli właścicieli w szczególności:

- pieców,
- kominków,
- kotłów, w tym kotłów wchodzących w skład zestawów zawierających kotły na paliwo stałe, ogrzewacze dodatkowe, regulatory temperatury i urządzenia słoneczne.

Uchwała weszła w życie 1 maja 2018 r. Oznacza to, że od tej daty:

- Wszystkie montowane kotły powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1189.
- Nie będzie można spalać paliw najgorszej jakości, czyli:

- w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi powyżej 15%, za wyjątkiem paliw o wartości opałowej nie mniejszej niż 24 MJ/kg oraz zawartości popiołu nie większej niż 12%,
- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- zawierających biomasę stałą o wilgotności powyżej 20%.
- Przepisy uchwały dla kominków i pieców zaczęły obowiązywać od 1 stycznia 2022 r., po tej dacie wszystkie montowane kominki i piece (czyli miejscowe ogrzewacze pomieszczeń) powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej i wielkości emisji określone w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185.
- Przewidziane zostały przepisy przejściowe dające czas na dostosowanie się do nowych regulacji:
 - dopuszczono możliwość eksploatacji kotłów spełniających wymagania klasy 5 według normy PN-EN 303-5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., do czasu tzw. śmierci technicznej urządzenia,
 - dla kotłów pozaklasowych, tzw. „kopciuchów”, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany do 1 stycznia 2025 r.,
 - dla kotłów spełniających wymagania klasy 3 lub 4 według normy PN-EN 303-5:2012, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany do 1 stycznia 2028 r.,
 - dla kominków i pieców, których eksploatację rozpoczęto przed 1 maja 2018 r., określono czas wymiany lub dostosowania instalacji do 1 stycznia 2026 r. (dostosowanie to ma polegać na ograniczeniu wielkości emisji pyłu do poziomu określonego w Rozporządzeniu Komisji (EU) 2015/1185),
 - dla instalacji zainstalowanych w budynkach podłączonych do sieci ciepłowniczej okresy dostosowawcze zostały skrócone:
 - dla kotłów do 1 stycznia 2020 r.,
 - dla kominków i pieców do 1 stycznia 2022 r.

Dla strefy łódzkiej, do której zaliczana jest również gmina Opoczno sporządzono również Program ochrony powietrza i planu działań krótkoterminowych przyjęty Uchwałą nr LXIII/694/23 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 7 grudnia 2023 r. Celem Programu ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu zawieszonego oraz benzo(a)pirenu. Program zakłada działania zmierzające do redukcji emisji z sektora komunalno-bytowego, transportu i przemysłu, a także wdrażanie procedur interwencyjnych w sytuacjach występowania wysokich stężeń zanieczyszczeń. Jego realizacja ma na celu ochronę zdrowia mieszkańców gminy Opoczno, podniesienie jakości ich życia oraz dostosowanie gminy do wymogów prawa krajowego i unijnego w zakresie ochrony powietrza.

3.1.2 Zrealizowane zadania

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie gminy w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 2. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Ochrona klimatu i jakości powietrza, na terenie gminy Opoczno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza, promocja zasad efektywności energetycznej, kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych	Gmina Opoczno	W ramach bieżącej działalności Urzędu		2023: 1. Dla klas 1-3 szkół podstawowych miasta i gminy Opoczno zorganizowany został interaktywny spektakl o tematyce ekologicznej pn. "Detektyw Kot". W spektaklu promowane były nawyki ekologiczne, takie jak ochrona powietrza, oszczędzanie wody, oszczędzanie energii. 2. Piknik "EKO OPOCZNO" - impreza plenerowa dla mieszkańców miasta i gminy. Podczas pikniku przeprowadzono szereg konkursów i warsztatów o tematyce ekologicznej, w celu uświadomienia mieszkańcom jaki mają wpływ na środowisko, głównie zanieczyszczenie powietrza tzw. niską emisję. Na pikniku zorganizowany był również punkt programu "CZyste Powietrze", w którym mieszkańcy mogli uzyskać informacje odnośnie dofinansowań do wymiany źródła ogrzewania i termomodernizacji budynków. Udzielano również informacji o obowiązkach i terminach wynikających z uchwały antysmogowej dla woj. łódzkiego. Na stanowisku dostępne były ulotki o prawidłowym paleniu w piecu i aktualnych programach wsparcia np.: dotacja gminna do wymiany źródeł ciepła czy programu "Czyste Powietrze". 3. Z okazji Dnia "CZYSTEGO POWIETRZA" w opoczyńskich przedszkolach przez pracowników Wydział Ochrony Środowiska zostały przeprowadzone prelekcje połączone z doświadczeniami z użyciem powietrza wody i dymu. Przedszkolaki dowiedziały się, jak należy zachowywać się gdy powietrze jest zanieczyszczone, gdzie można sprawdzić jaki jest stan powietrza, co same mogą zrobić dla czystego powietrza i jak ważne jest dbanie o nie. 4. Dzieci z opoczyńskich przedszkoli brały udział w projekcie "CZyste Powietrze WOKÓŁ NAS"

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					organizowanym przez Państwową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Opocznie. Program edukacyjny ukierunkowany był na wykształceniu o dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w sytuacji, gdy są skazane na bezpośredni kontakt z dymem. 5. Szkoła Podstawowa w Bukowcu Opoczyńskim brała udział w projekcie "Postaw na Słońce" organizatorem była Fundacja Bank Ochrony Środowiska. Głównym celem projektu jest upowszechnienie wśród młodego pokolenia wiedzy na temat korzyści środowiskowych i ekonomicznych, jakie daje wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, a w szczególności ogniw fotowoltaicznych. 6. W świetlicy wiejskiej w miejscowości Kliny i w miejscowości Libiszów również dla mieszkańców Libiszów Kol. i Międzybórz odbyło się spotkanie z pracownikiem Wydziału Ochrony Środowiska odnośnie wymiany źródeł ogrzewania i możliwości skorzystania z dofinansowań. Spotkanie było zorganizowane w ramach programu "CZyste Powietrze". W placówkach oświatowych organizowane były różne konkursy plastyczne na temat promowania nowoczesnych niskosprawnych źródeł ciepła oraz odnawialnych źródeł energii, konkursy wiedzy odnośnie OZE, gry i zabawy o tematyce związanej z zanieczyszczonym powietrzem. Emitowane były filmy o wpływach emisji spalin na zdrowie i środowisko, prowadzone były pogadanki na rzecz poprawy jakości powietrza. 2024: Przeprowadzono 20 akcji szkolnych, w tym: - "Dzień Czystego Powietrza" w szkołach wiejskich. - Program „Czyste powietrze wokół nas”. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Mroczkowie Gościnnym. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Bielowicach. - prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Zespole Szkół Samorządowych nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Opocznie. - prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej nr 3 im. Henryka Sienkiewicza w Opocznie. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej im. Tadeusza Sygietyńskiego w Bukowcu Opoczyńskim. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej w Januszewicach. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej w Kraśnicy. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej w Modrzewiu z siedzibą w Ziębowie. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej im. Armii Krajowej w Ogonowicach. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej im. Oddziału Partyzanckiego AK "Doliniacy" w Libiszowie. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Przedszkolu nr 4 w Opocznie. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Przedszkolu nr 5 w Opocznie. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Przedszkolu "Zielona Dolinka" Nr 6 w Opocznie.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					- Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Przedszkolu nr 8 w Opocznie. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kazimierza Wielkiego w Opocznie - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Przedszkolu nr 2 w Opocznie. - Prowadzenie edukacji z ochrony powietrza w ramach akcji edukacyjnych w Szkole Podstawowej w Sielcu. - Przeprowadzono 1 kampanię - piknik Eko-Opoczno.
2.	Mitygacja negatywnego oddziaływania tkanki miejskiej na środowisko (ze szczególnym uwzględnieniem jakości powietrza, standardów życia oraz kosztów użytkowania mieszkań)	Gmina Opoczno	240,0	350,0	Gmina Opoczno od 2020 r. posiada gminny program udzielania dotacji na wymianę źródeł ogrzewania. Dotacja udzielana jest w wysokości 80% kosztów kwalifikowanych, w kwocie nie większej niż 5 000 zł. W roku 2023 z dotacji skorzystało 48 mieszkańców, natomiast w 2024 r. 70 mieszkańców gminy
3.			1 798	2 709	W ramach działalności punktu konsultacyjno-informacyjnego programu "Czyste Powietrze": w 2023 r.: - udzielono porad 748 interesantom, - złożono 126 wniosków o dofinansowanie złożono 107 wnioski o płatność; w 2024 r.: - udzielono porad 633 interesantom, - złożono 164 wniosków o dofinansowanie, - złożono 146 wnioski o płatność.
4.			2 131	-	Projekt "Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez wymianę ciepła w gminie Opoczno". Zadanie polegało na likwidacji przestarzałych źródeł ciepła zasilających budynki użyteczności publicznej oraz budynki mieszkalne na terenie gminy i zastąpieniu ich nowoczesnymi

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					urządzeniami grzewczymi spełniającymi obowiązujące normy oraz standardy emisyjne. W ramach projektu wymieniono łącznie 60 niskosprawnych i nieekologicznych źródeł ciepła na nowe, ekologiczne urządzenia, w tym: 5 pomp ciepła, 15 kotłów na biomasę oraz 40 kotłów gazowych. Dofinansowano ze środków RPO Wł.
5.			10,95	-	Zakup i montaż czujnika jakości powietrza wraz z tablicą informacyjną. Nowy czujnik zlokalizowany został na budynku Biura Obsługi Interesanta Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Adama Mickiewicza 2A
6.	Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji	Gmina Opoczno	W ramach bieżącej działalności Urzędu		Zgodnie z raportem wygenerowanym w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków CEEB liczba kotłów na paliwo stałe z ręcznym podawaniem paliwa oraz automatycznym podawaniem paliwa wyniosła: - w okresie od 01.01.2023 r. - 31.12.2023 r.: 81 sztuk. - w okresie od 01.01.2024 r. - 31.12.2024 r.: 55 sztuk.
7.	Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej	Zakład Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Opocznie	Brak danych, środki własne ZEC		W 2023 roku do ciepła systemowego zostały przyłączone cztery nowo wybudowane budynki (ul. Biernackiego 33, ul. Spacerowa 7, ul. Partyzantów 30 (dz. nr 106/7 obr. 13), ul. Biernackiego 27) o łącznej powierzchni ok. 5000 m ² . W 2024 roku do ciepła systemowego został przyłączony jeden nowopowstały budynek przy ul. Partyzantów 34 w Opocznie o powierzchni ok. 1800 m ² .
8.	Odnawialne Źródła Energii w Gminie Opoczno	Gmina Opoczno	b.d.	-	W budynku mieszkalnym przy ulicy Kolberga 33A (Wspólnota Mieszkaniowa) zamontowano instalację fotowoltaiczną na potrzeby podgrzewania ciepłej wody użytkowej. Powierzchnia użytkowa budynków 281,37 m ² , 6 lokali mieszkalnych.
9.			7 106	-	Poprawa efektywności energetycznej poprzez wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii w sektorze mieszkaniowym w Gminie

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					Opoczno. Łącznie zostało wykonanych 466 instalacji PV. Dofinansowano ze środków RPO WŁ
10.			190,3	-	Budowa instalacji fotowoltaicznej o mocy 50 kW dla potrzeb Urzędu Miejskiego na terenie działki 76/1, 77 obr. Opoczno na dachach budynków gospodarczych. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW
11.			-	28,30	Zaprojektowanie, dostawa, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej dla potrzeby Szkoły Podstawowej w miejscowości Ogonowice. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
12.			-	19,50	Zaprojektowanie, dostawa, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej dla potrzeby Przedszkola nr 2 w Opocznie. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
13.			-	82,0	Zaprojektowanie i wykonanie instalacji fotowoltaicznej na budynku przy ul. Kopernika 3 w Opocznie. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
14.			-	183,3	Zaprojektowanie i wykonanie instalacji fotowoltaicznej dla potrzeb Urzędu Miejskiego w Opocznie.
15.			-	28,00	Zaprojektowanie, dostawa, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej dla potrzeby Szkoły Podstawowej w Sielcu. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
16.		Nadleśnictwo Opoczno	196,7	-	Dostawa i montaż instalacji ogniw fotowoltaicznych wraz z urządzeniami niezbędnymi do wytwarzania energii elektrycznej na potrzeby budynku Nadleśnictwa. Moc instalacji 27,36 kWp.
17.	Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej poprzez termomodernizację	Gmina Opoczno	6967		Przebudowa budynku mieszczącego się pod adresem: pl. Kościuszki 20 na cele mieszkaniowe. Dofinansowano ze środków Funduszu Dopląt BGK

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
18.			11715	-	Realizacja programu poprawy efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Opoczno wykonano m.in. ocieplenia ścian: zewnętrznych, ścian poniżej gruntu, stropodachu, wymianę drzwi, modernizację instalacji c.o. i c.w.u., modernizację oświetlenia wewnętrznego w budynkach oświatowych tj.: Przedszkole nr 4, Przedszkole nr 5, Przedszkole nr 6, Przedszkole nr 8, Zespół Szkół Samorządowych nr 1 w Opocznie, Szkoła Podstawowa nr 2 w Opocznie, Szkoła Podstawowa nr 3 w Opocznie, Szkoła Podstawowa w Libiszowie, Szkoła Podstawowa w Ogonowicach, Szkoła Podstawowa w Sielcu, MGOPS w Opocznie. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW i RPOWŁ.
19.			12,05	-	Wykonanie dokumentacji technicznej termomodernizacji świetlicy wiejskiej w Różannie.
20.			1130	-	Modernizacja zabytkowego budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opocznie. Dofinansowano ze środków RPOWŁ.
21.			1709	-	Modernizacja zabytkowego budynku Muzeum Regionalnego w Opocznie. Dofinansowano ze środków RPOWŁ.
22.		Powiat Opoczyński	1564	-	Termomodernizacja budynku Wiejskiego Ośrodka Zdrowia w Mroczkowie Gościńnym 44a. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
23.	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	Gmina Opoczno	W ramach bieżącej działalności Urzędu		2023: Staż Miejska przeprowadziła 49 kontroli w zakresie ochrony powietrza, 34 kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach nieprzeznaczonych do tego, popełnionych wykroczeń było: 25 szt., udzielonych pouczeń: 24 szt., wystawianych mandatów: 1 szt. Przeprowadzone kontrole w zakresie przestrzegania wymagań określonych w tzw. uchwale antysmogowej, o której mowa w art.96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2021. Prawo ochrony środowiska na terenie województwa łódzkiego było: 10 szt., udzielonych pouczeń było: 5 szt. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie przestrzegania zakazu wypalania traw i łąk było: 5 kontroli, udzielonych pouczeń było: 2 szt. 2024: Straż Miejska przeprowadziła 30 kontroli w zakresie spalania odpadów oraz wypalania łąk i traw. Popełnionych wykroczeń było 13, udzielonych pouczeń 10.
24.	Modernizacja i wymiana na energooszczędne systemów oświetlenia ulicznego	Gmina Opoczno	49,20	-	Wykonano oświetlenie uliczne w Kraśnicy Podedwornej.
25.			110,0	-	Wykonano oświetlenie ul. Mokrej w Opocznie, długość około 750 m.
26.			61,22	-	Wykonano oświetlenie drogi Ziębów – Dąbrówka.
27.			47,72	-	Wykonano oświetlenie uliczne przy ul. Puchały.
28.			44,28	-	Wykonano oświetlenie uliczne do cmentarza w Mroczkowie Gościnnym.
29.			3,850	-	Zamontowano lampę solarną do oświetlenia altany na osiedlu Ustronie.
30.			56,58	-	Wykonano oświetlenie uliczne w kierunku stadionu w m. Różanna.
31.			41,00	-	Wykonano oświetlenie drogi gminnej nr 499 w m. Różanna Dębinki.
32.			10,50	-	Wykonano dokumentację techniczną oświetlenia drogi gminnej nr 455 w m. Wola Załęzna.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
33.			3,000	-	Wykonano projekt techniczny oświetlenia ulicznego przy drodze nr 400/2 w miejscowości Wola Załączna.
34.			4940		Wymiana opraw sodowych na LEDowe na terenie gminy Opoczno w liczbie wynikającej z algorytmu wyliczenia dofinansowania jednostkowej oprawy oraz kwoty otrzymanego dofinansowania, jednak nie więcej niż 3500 opraw. Dofinansowano ze środków RFPL. Zadanie kontynuowane w kolejnej perspektywie raportu.
35.			-	66,50	Opracowano łącznie 9 dokumentacji projektowych budowy oświetlenia dróg gminnych (w m.in. Różannie – działki nr 949 i 937, na odcinkach pomiędzy Wólką Karwicką a Kolonią Wólka Karwicka oraz między Dzielnią a Wolą Załączną, w miejscowości Kruszewiec Kolonia, w Woli Załącznej – działka nr 456, a także przy ul. Rolnej i ul. Ceramicznej w Opocznie).
36.			-	22,00	Wykonano oświetlenie uliczne drogi nr 400/2 w m. Różanna Dębinki.
37.			-	6,300	Zainstalowano lampę solarną na placu zabaw w Mroczkowie Gościnnym.
38.			-	8,000	Zainstalowano lampę solarną na placu zabaw w Antoniowie.
39.	Rozbudowa sieci gazociągowej	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.	Dane poufne zakładu		2023: Budowa sieci gazowej w m. Januszewice – 2 odcinki o łącznej długości 1681 m.b.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
40.	Zakup autobusów elektrycznych	Gmina Opoczno	21,00	36809	Przedsięwzięcie obejmowało: - zakup 6 sztuk zeroemisyjnych autobusów elektrycznych o długości około 12 metrów i liczbie miejsc minimum 70; - zakup 6 sztuk zeroemisyjnych autobusów elektrycznych o długości około 9 metrów i liczbie miejsc minimum 55; - opracowanie projektu wykonawczego wraz z kosztami prac pomiarowych i geodezyjnych; budowa stacji transformatorowej wraz z linią zasilającą; - zakup i montaż 6 sztuk dwustanowiskowych ładowarek o mocy 120 kW każda. Dofinansowano ze środków NFOŚiGW.
41.	Likwidacja wykluczenia komunikacyjnego	Zarząd Dróg Wojewódzkich	920,3	-	Modernizacja dróg wojewódzkich w celu zwiększenia dostępności do sieci kolejowej i PKS, DW713 (74+028 – 75+828, m. Opoczno). Dofinansowano ze środków RFPL.
42.			941,3	-	Modernizacja dróg wojewódzkich w celu zwiększenia dostępności do sieci kolejowej i PKS, DW713 (71+130 – 73+533 odcinek Kunice-Januszewice). Dofinansowano ze środków RFPL.
43.			4038	-	Modernizacja dróg wojewódzkich w celu zwiększenia dostępności do sieci kolejowej i PKS, DW726 (46+746 – 51+491 odcinek Ostrów - Wąglany). Dofinansowano ze środków RFPL.

3.2 Działania w zakresie ochrony przed hałasem

Hałas definiowany jest jako dźwięk niepożądany lub szkodliwy dla zdrowia ludzkiego. Szkodliwość lub uciążliwość hałasu zależy od natężenia, częstotliwości, charakteru zmian w czasie, długotrwałości działania oraz zawartości składowych niesłyszalnych, a także od takich cech odbiorcy jak: stan zdrowia, nastrój, wiek.

W zależności od miejsca występowania i źródła rozróżnia się hałas:

- komunikacyjny (drogowy, kolejowy i lotniczy),
- przemysłowy,
- osiedlowy,
- domowy.

Podstawowym źródłem hałasu na terenie gminy Opoczno jest przede wszystkim transport drogowy. Rosnące natężenie ruchu powoduje coraz większą presję na środowisko. Wieloletnie badania wskazują na zwiększanie się obszarów poddanych nadmiernemu oddziaływaniu hałasu i niepokojące zmniejszanie powierzchni terenów o korzystnych warunkach akustycznych. Analiza danych statystycznych na przestrzeni lat 2000 – 2020 wykazuje stały wzrost ogólnej liczby pojazdów, w tym liczby pojazdów osobowych⁴.

Największy wpływ na poziom hałasu drogowego na analizowanym terenie mają przebiegające przez analizowany teren:

- droga krajowa nr 12: 3 969 – 6 343 pojazdów/dobę (w zależności od badanego odcinka trasy),
- droga wojewódzka nr 713: 3 623 - 15 764 pojazdów/dobę,
- droga wojewódzka nr 726: 2 913 – 10 099 pojazdów/dobę.

w mniejszym stopniu:

- linie kolejowe nr 4 i 25 - PKP S.A. sporządza strategiczne mapy hałasu dla odcinków linii, po których kursuje co najmniej 30 000 pociągów rocznie, ww. linie na odcinku przebiegającym przez gminę nie spełniają opisanych kryteriów.

Przeciwdziałając rosnącej presji negatywnych czynników związanych z emisją hałasu komunikacyjnego na terenie gminy, podjęto działania zmierzające do ograniczenia emisji hałasu poprzez modernizację i budowę dróg z wykorzystaniem cichych nawierzchni.

Innym rodzajem uciążliwości hałasowych na terenie gminy występującymi lokalnie mogą być uciążliwości powstające z zakładów przemysłowych. Hałas przemysłowy to dźwięki emitowane przez maszyny, urządzenia i instalacje w zakładach przemysłowych oraz

⁴ Generalny Pomiar Ruchu (GPR), GDDKiA

usługowych. Zalicza się do niego również dźwięki z urządzeń obiektów handlowych, takich jak klimatyzatory, wentylatory, oraz urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych i gastronomicznych. Hałas przemysłowy ma na ogół charakter lokalny, w przeciwieństwie do hałasu komunikacyjnego.

Trzecim, pod względem poziomów emisji, źródłem hałasu na terenie gminy jest hałas kolejowy. Jest on relatywnie mniej odczuwalny w ciągu dnia, natomiast szczególnie słyszalny w porze nocnej, a jego uciążliwość w dużym stopniu zależy od częstotliwości przejazdu pociągów. Biorąc pod uwagę aspekt hałasu kolejowego, w całej Polsce, kształtuje się on na identycznym poziomie. Lokalnie mogą wystąpić niekorzystne zmiany ze względu na stan infrastruktury (głównie szyn), prędkość pojazdu, rodzaj taboru kolejowego, stanu taboru oraz położenie torowiska (nasyp, wawóz, teren płaski).

3.2.1 Zrealizowane zadania

Konkretne zadania poszczególnych instytucji zrealizowane w latach 2023 i 2024 zawiera poniższa tabela.

Tabela 3. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Ochrona przed hałasem, na terenie gminy Opoczno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
1.	Edukacja ekologiczna w zakresie szkodliwości hałasu, promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego	Gmina Opoczno	środki w ramach programu WFOŚiGW w Łodzi		Prelekcje oraz edukacja ekologiczna prowadzona w tematyce promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego w czasie spotkań z młodzieżą oraz dziećmi opoczyńskich szkół oraz przedszkoli w ramach Programu Priorytetowego "Czyste Powietrze". Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
2.	Przebudowa/modernizacja dróg wojewódzkich	Zarząd Dróg Wojewódzkich	1653	-	Remont DW713 Opoczno, ul. Piotrkowska, Bończy km 76+979 do 78+673, długość całkowita 1,694 km.
3.			-	519,7	Remonty cząstkowe nawierzchni mieszanką mineralno-bitumiczną: DW 726: m. Bukowiec Opoczyński, m. Opoczno ul. Kolberga oraz ul. Piotrkowska. DW 713: ul. Leśna - remont szczelin. DW 713: m. Opoczno ul. Leśna. DW 726: od km 40+900 do 44+500.
4.	Przebudowa/modernizacja dróg powiatowych	Powiat Opoczyński	686,7	-	Remont drogi powiatowej nr 3103E w m. Antoniów. Dofinansowano ze środków gminy Opoczno oraz Urzędu Marszałkowskiego.
5.			-	2061	Remont dróg powiatowych nr 3114E, 3104E i 3103E. Dofinansowano ze środków gminy Opoczno oraz RFPŁ.
6.			-	1337	Remont drogi powiatowej nr 3114E na odcinku Różanna- Karwice. Dofinansowano ze środków gminy Opoczno oraz RFPŁ.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
1.	Przebudowa/modernizacja dróg gminnych	Gmina Opoczno	54,71	-	Zakończono rozbudowę drogi Brzustówek-Sikorniki. W ramach zadania inwestycyjnego wykonano drogę o długości 0,27 km metodą podwójnie powierzchniowo utrwaloną grysami i emulsją asfaltową. Po obu jej stronach zostały wykonane rowy odwadniające oraz nowe oznakowania pionowe. Dofinansowano ze środków Województwa Łódzkiego.
1.			406,7	-	Zrealizowano modernizację drogi Mroczków.
2.			353,3	-	Zrealizowano modernizację drogi Stuzno Borki.
3.			94,68	-	Zmodernizowano drogę Bukowiec Opoczyński – Górki.
4.			60,27	-	Zrealizowano budowę drogi na przedłużeniu ul. Lipowej od Partyzantów w Opocznie.
5.			7,380	-	Zmodernizowano ulicę św. Łukasza od ul. św. Jana do ul. św. Piotra.
6.			33,56	-	Zmodernizowano drogę przy świetlicy wiejskiej w Bukowcu Opoczyńskim.
7.			56,62	-	Zmodernizowano drogę wewnętrzną w miejscowości Janów Karwicki o dł. 190 m.
8.			118,8	-	Zmodernizowano ul. Brzozową od ul. Akacyjowej do ul. Inowłodzkiej.
9.			4,800	-	Zmodernizowano ul. św. Mateusza od ul. Inowłodzkiej do ul. św. Jana.
10.			295,3	-	Zmodernizowano drogę wewnętrzną dz.nr 1143 obr. Sitowa.
11.			32,00	-	Wykonano modernizację drogi przy Przedszkolu Nr 8 w Opocznie.
12.			150,0	-	Zmodernizowano drogę Dzielna - Wola Załęzna.
13.			123,0	-	Zmodernizowano drogę wewnętrzną działka nr 1521 obręb Bielowice.
14.			126,0	-	Wykonano modernizację drogi wewnętrznej działka nr 220 obręb Stuzno Kolonia.
15.			150,0	-	Wykonano modernizację drogi wewnętrznej w miejscowości Kruszewiec Kolonia.
16.			80,00	-	Zmodernizowano drogę gminną nr 702, 730 w m. Wygnanów.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
17.			59,90	-	Zmodernizowano drogę wewnętrzną dz. nr 1153/30 i 1160/1 obręb 12 Opoczno.
18.			b.d.	-	Remont dróg gminnych nr 107420E, 107435E, 107436E, 107447E. Zadanie obejmowało remont odcinków dróg gminnych w klasie D w mieście Opoczno. Odcinki objęte zadaniem dotyczyły: - drogi gminnej nr 107420E; - ulicy Stefana Starzyńskiego (od skrzyżowania z ulicą Majora Henryka Hubala do skrzyżowania z ul. Fryderyka Chopina) na osiedlu "Trąbki" w Opocznie; - drogi gminnej nr n107435E - ulicy Juliana Tuwima (od skrzyżowania z ulicą Armii Krajowej do skrzyżowania z ulicą Jana Matejki); - drogi gminnej nr 107436E - ulicy Jana Matejki (od skrzyżowania z ulicą Juliana Tuwima do skrzyżowania z ulicą Henryka Sienkiewicza); - drogi gminnej nr 107447E - ulicy Henryka Sienkiewicza (od skrzyżowania z ulicą Armii Krajowej do skrzyżowania z ulicą Wojciecha Kossaka).
19.			8 329		Zadanie ujęte częściowo również w dziale 3.1.2, poz. 40-42. Budowa infrastruktury drogowej obsługującej stację Opoczno Południe na Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie. Inwestycja objęła budowę drogi komunikującej stację Opoczno Południe na CMK z miastem Opoczno oraz z DW 713 i DW 726. Zakres obejmował budowę drogi klasy D przeznaczonej głównie dla ruchu osobowego i transportu publicznego o długości ok. 2600 m wraz z infrastrukturą drogową: - około 1900 metrów ciągu pieszo-rowerowego; - około 740 metrów ścieżki rowerowej; - około 1250 metrów chodnika wraz z zieleńcami; - pętla autobusowa o powierzchni 940 m ² ; - oświetlenie ciągu drogowego; - odwodnienie ciągu drogowego; - kanał technologiczny około 2500 m; - oznakowanie;

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
					- opracowanie pełnej dokumentacji budynków i uzyskanie pozwolenia na budowę. Dofinansowano ze środków RFPL.
20.			11 363		Budowa mostu na rzece Drzewiczce wraz z przebudową ulicy Targowej w Opocznie. Zadanie objęło budowę nowej przeprawy przez rzekę Drzewiczkę w Opocznie. Zakres planowanych prac obejmował: - budowę mostu żelbetowego dostosowanego dla ruchu ciężarowego z dwoma pasami i obustronnym utwardzonym poboczem; - przebudowę ulicy Targowej; - przebudowę odcinka ulicy Targowej w nowym śladzie łączącym nowy most z drogą. Dofinansowano ze środków RFPL. Planowane zakończenie realizacji w kolejnej perspektywie raportu.
21.			1 680		Budowa dróg na osiedlu znajdującym się na terenie byłego PGR Januszewice. Inwestycja objęła budowę systemu dróg wewnętrznych - dróg asfaltowych na osiedlu znajdującym się na terenie byłego PGR Januszewice (obecnie m. Opoczno). Dofinansowano ze środków RFPL.
22.			3 975		Budowa drogi do cmentarza przebiegającej od drogi powiatowej nr 3111E w Sołku do drogi powiatowej nr 3108E w Zameczku. Dofinansowano ze środków PROW.
23.			5 275		Budowa drogi dojazdowej do cmentarza komunalnego w Opocznie. Odcinek drogi rozpoczyna się od końca nawierzchni bitumicznej drogi nr 107421E - ul. Rolnej, przebiega przez drogę zwaną ul. św. Pawła i kończy się na wysokości terenu przeznaczonego na cmentarz komunalny. Zrealizowane roboty drogowe w ramach zadania: roboty pomiarowe i przygotowawcze, roboty ziemne, wykonanie krawężników i obrzeży, konstrukcja nawierzchni, wykonanie chodników, wjazdów o nawierzchni z kostki brukowej, miejsc postojowych, wykonanie nawierzchni z tłuczni, odwodnienie, roboty pomiarowe i ziemne, roboty montażowe, roboty wykończeniowe, oznakowanie i elementy bezpieczeństwa. Dofinansowano ze środków RFRD.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
24.			11 734		Budowa dróg gminnych nr 107499E, 107507E oraz 107498E w Opocznie, tj. trzech odcinków dróg w Opocznie na Osiedlu Milenijnym (ul. św. Łukasza, ul. św. Piotra, ul. św. Mateusza). Dofinansowano ze środków RFRD. Planowane zakończenie realizacji w kolejnej perspektywie raportu.
25.			2 106		Budowa drogi gminnej 107418E w Opocznie. Inwestycja obejmuje budowę drogi asfaltowej o planowanej klasie L. Całkowita długość przedmiotowej drogi wynosi ok. 640 m. Zadanie dotyczy ul. Kolejowej, która przebiega przez tereny handlowo-usługowe, tereny zabudowy jednorodzinnej oraz wzdłuż linii kolejowej nr 25 relacji Łódź Kaliska - Dębica. W ramach budowy przedmiotowej drogi przewiduje się wykonanie nowej nawierzchni jezdni, zjazdów indywidualnych, ciągów pieszych, przebudowę istniejących skrzyżowań, wykonanie kanalizacji deszczowej oraz przebudowę urządzeń infrastruktury towarzyszącej kolidującej z drogą. Dofinansowano ze środków RFRD. Planowane zakończenie realizacji w kolejnej perspektywie raportu.
26.			-	125,5	Modernizacja ulicy Głogowej w Opocznie.
27.			-	345,4	Modernizacja drogi gminnej ulicy Libiszewskiej w Opocznie.
28.			-	462,2	Przebudowa drogi gminnej łączącej m. Mroczków Duży z m. Stężno.
29.			-	48,89	Modernizacja ul. Rzecznej w Opocznie.
30.			-	33,95	Modernizacja ulicy Plonowej w Opocznie.
31.			-	139,9	Modernizacja drogi Osiedle za Wulkanem.
32.			-	54,37	Wykonanie nawierzchni asfaltowej drogi gminnej od drogi powiatowej do końca zabudowań w m. Kliny.
33.			-	196,1	Modernizacja ul. Zielonej w Opocznie.
34.			-	83,23	Modernizacja drogi gminnej w m. Libiszów Kolonia.
35.			-	14,88	Modernizacja dróg lokalnych na działkach nr. 1049 i 1050 wraz z odwodnieniem.
36.			-	19,95	Modernizacja drogi Bukowiec Op. – Górki.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
37.			-	37,77	Wykonanie utwardzenia nawierzchni drogi grysem i podwójnym skropieniem emulsją w Kraśnicy Podedwornej.
38.			-	14,81	Modernizacja drogi gminnej nr 702, 730 w m. Wygnanów.
39.			-	154,5	Modernizacja drogi gminnej ul. Starzyńskiego w Opocznie.
40.			-	36,38	Remont drogi gminnej ulicy Majora Hubala (odcinek 50 m).
41.	Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych	Gmina Opoczno	-	-	W 2024 roku dokonano 1 sztukę nasadzenia drzew wzdłuż ulic i dróg.
42.	Prowadzenie transportu publicznego i poprawa jakości jego infrastruktury	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o.	-	-	Transport publiczny realizowany jest przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. Linie swój bieg rozpoczynają ze wszystkich czterech stron miasta tak, aby żadna ulica w mieście na której znajduje się przystanek autobusowy nie została pozbawiona możliwości dotarcia do centrum, a siatka połączeń została tak stworzona by przebiegała w jak najbliższym sąsiedztwie takich miejsc jak przychodnie zdrowotne, kościoły, szkoły, miejsca handlowe, cmentarze, urzędy. Łącznie w roku 2023 MPK Sp. z o.o. w Opocznie w ramach komunikacji zbiorowej zrealizowała 808 622 wozokilometry. Dodatkowo zrealizowane zostały przez Spółkę wozokilometry w ramach następujących rodzajów przewozów: - dowóz uczniów szkół gminnych i przedszkoli na basen: 1988 km; - dowóz uczniów szkół gminnych na przeglądy dentystyczne: 143 km; - przewozy okazjonalne i turystyczne: 4855 km. W celu płynnej realizacji zadań przewozowych niezbędne było w roku 2023 wzmocnienie posiadanej floty autobusowej po przez zakup dwóch używanych autobusów marki Solaris Urbino w ramach własnych środków spółki. Spółka przeprowadziła przetarg na budowę stacji ładowania autobusów zasilanych gazem CNG oraz zakup kompletnego systemu tankowania będący efektem umowy o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW zadania pn. "Zakup pięciu busów zasilanych gazem CNG oraz kompletnego systemu tankowania".

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
					W kwietniu 2023 r. podpisana została przez Gminę Opoczno umowa na dostarczenie 12 autobusów elektrycznych, których dostawcą w przeprowadzonym postępowaniu przetargowym została firma Solaris.
43.					łącznie w roku 2024 MPK Sp. z o.o. w Opocznie w ramach komunikacji zbiorowej zrealizowało 818 622,8 wozokilometry. Dodatkowo zrealizowane zostały przez Spółkę wozokilometry w ramach następujących rodzajów przewozów: - dowóz uczniów szkół gminnych i przedszkoli na basen: 1936 km; - dowóz uczniów szkół gminnych na przeglądy dentystyczne: 465 km; - przewozy okazjonalne i turystyczne: 3018,3 km. W 2024 roku wykonano oświetlenie stanowisk parkingowych do ładowania autobusów elektrycznych na terenie zajezdni. Przebudowano zasilanie obiektów na terenie należącym do spółki: - zaprojektowano oraz wykonano przyłącze zasilania - warsztat mechaniczny; - przebudowano linię zasilania dla budynku administracji. W maju 2024 r. oddano do użytku stację ładowania autobusów zasilanych gazem CNG. Projekt obejmował: - zakup oraz montaż zbiorników magazynu gazu; - - zakup oraz montaż dwóch sztuk kompresorów o łącznej wydajności 66 m3/h; - budowę wiaty wraz zadaszeniem pod urządzenia technologiczne; - wykonanie ogrodzenia. W 2024 roku zrealizowano dostawę 5 autobusów, w efekcie zawarcia umowy o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW. Dostarczone autobusy umożliwiają podróż 33 pasażerom, w tym 14 na miejscach siedzących. Dokonano modernizacji nawierzchni placu zajezdni. Stara nawierzchnia z płyt betonowych zastąpiona została warstwą asfaltu.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2023	
					Z dniem 02.04.2024 r. rozpoczęły się regularne dostawy i odbiory 12 autobusów elektrycznych wyprodukowanych przez firmę Solaris. Dzięki realizacji zadania do MPK Opoczno trafiło sześć autobusów 12-metrowych i sześć 9-metrowych, a także na terenie zajezdni zamontowano sześć ładowarek dwustanowiskowych do ładowania wspomnianych autobusów elektrycznych. Ważną inwestycją w minionym roku kalendarzowym były również prace związane z wymianą pokrycia dachowego na budynkach hal naprawczych. Łączna ilość zmodernizowanej powierzchni to 409 m². Na budynkach zamontowano płytę warstwową składającą się z blachy stalowej fałdowanej z ociepleniem co w znacznym stopniu wpłynęło na poprawę właściwości termoizolacyjnych budynku.

3.3 Działania w zakresie gospodarowania wodami i gospodarki wodno-ściekowej

Ze względu na konieczność osiągnięcia dobrego stanu wód, przewidywane zmiany klimatu oraz rosnące oddziaływanie człowieka na środowisko, jakość oraz dostępność zasobów wód powierzchniowych i podziemnych będą jednym z najważniejszych środowiskowych uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego kraju.

Ocena jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy nie jest zadowalająca. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód są czynniki antropogeniczne wiążące się przede wszystkim z niewłaściwym prowadzeniem działalności gospodarczo-bytowej. Jako główne zagrożenia związane z terenem gminy wskazuje się zanieczyszczenia komunalne wynikające z przeciążeń i awarii sieci kanalizacyjnej, nielegalnych zrzutów ścieków oraz spływu wód opadowych z uszczelnionych nawierzchni (drogi, parkingi, tereny przemysłowe) niosących zawiesiny i substancje ropopochodne. Natomiast z obszarów wiejskich JST nieoczyszczone ścieki odprowadzone do nieuszczelnionych szamb stanowią poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 330), którym zmodyfikowano obszary jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), gmina Opoczno leży w granicach sześciu JCWP rzecznych.

Tabela 4. Ocena stanu czystości jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Opoczno na podstawie oceny stanu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Lp.	Kod i nazwa JCWP	Klasyfikacja stanu ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
1	RW2000062548599 Drzewiczka od Wąglanki do Brzuśni	umiarkowany stan ekologiczny Wskaźniki: BZT5, OWO; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: benzo(a)piren, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły stan wód	zagrożona
2	RW200010254839 Drzewiczka do Wąglanki	słaby stan ekologiczny Wskaźniki: fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ichtiofauna	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: aklonifen, benzo(a)piren, benzo(k)fluoranten	zły stan wód	zagrożona

Lp.	Kod i nazwa JCWP	Klasyfikacja stanu ekologicznego	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
3	RW2000062548489 Pogorzelec	umiarkowany stan ekologiczny Wskaźniki: OWO; fitobentos	brak danych	zły stan wód	zagrożona
4	RW200016254849 Wąglanka od zb. Wąglanka-Miedzna do ujścia	dobry stan ekologiczny	brak danych	brak danych	zagrożona
5	RW200010254749 Słomianka	umiarkowany stan ekologiczny Wskaźniki: azot ogólny, azot azotanowy; makrobezkręgowce	stan chemiczny poniżej dobrego Wskaźniki: benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen, fluoranten	zły stan wód	zagrożona
6	RW2000102547529 Dopływ spod Cetnia	dobry stan ekologiczny	brak danych	brak danych	zagrożona
7					

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGWWP

Wspomniane wyżej Rozporządzenie określa również stan wód podziemnych pod względem chemicznym, jak i ilościowym. Jednocześnie określono stopień zagrożenia ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Ocena stanu czystości jednolitych części wód podziemnych na terenie gminy Opoczno na podstawie oceny stanu wg Rozporządzenia MGMIŻŚ z dnia 11.10.2019 r.

Lp.	Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Ocena stanu JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
1.	GW200073	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
2.	GW200085	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGWWP

Badania JCWPd wykonywane są przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania na terenie gminy zostały przeprowadzone w jednym punkcie badawczym w 2022 roku, zlokalizowanym w mieście Opocznie (GW200085). Badania wykazały, iż wody podziemne są dobrej jakości (II klasa).

Jednym z ważniejszych do zrealizowania celów dla władz samorządowych jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do wodociągu. Dlatego też zagwarantowanie zaopatrzenia ludności w wodę znalazło swoje miejsce wśród założeń Programu. Jakość i skład wody jest czynnikiem wpływającym na warunki życia i stan zasobów przyrody. Zwłaszcza, że ilość wody jest zmienna i zależna od warunków pogodowych takich jak: intensywność opadów, odpływu podziemnego i powierzchniowego czy parowania. Nie bez znaczenia jest również działalność człowieka, która ma istotny wpływ na jakość wody i jej skład chemiczny. Działalność człowieka istotnie przyczynia się do kształtowania stosunków wodnych, zapewnienia możliwości gospodarczego wykorzystywania zasobów, ograniczania zagrożeń powodziowych i łagodzenia skutków suszy.

Warto podkreślić iż w analizowanym okresie sprawozdawczym, dokładniej od 3 sierpnia 2023 roku ruszył nabór wniosków do III edycji rządowego programu „Moja Woda”. Każdy właściciel domu jednorodzinnego mógł otrzymać dotację do 6 tys. zł, przy czym nie więcej niż 80% kosztów, które zostaną poniesione do 30 czerwca 2024 r.

Wsparcie przewidziano na zakup, dostawę, budowę, rozbudowę i uruchomienie instalacji pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem. Pieniądze przewidziano na przewody odprowadzające wody opadowe (zebrane z rynien, wpustów do zbiornika nadziemnego, podziemnego, oczka wodnego, instalacji rozsączającej), zbiornik retencyjny podziemny lub nadziemny, oczko wodne, instalację rozsączającą oraz elementy do nawadniania lub innego wykorzystania zatrzymanej wody. Program „Moja Woda” realizowany był w latach 2020-2024, podpisywanie umów o dotacje zaplanowano do 30 czerwca 2024 r., a wydatkowanie środków do końca 2024 r.

Stopień oddziaływania na wody jest uzależniony od sposobów gospodarowania zasobami i od infrastruktury wodno-ściekowej. Z sieci wodociągowej w gminie na koniec 2024 roku korzystało około 93,4% mieszkańców (wzrost o 0,1 pp. W analizowanym okresie sprawozdawczym), natomiast z sieci kanalizacyjnej około 77,2% mieszkańców (wzrost o 0,4 pp.). Natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w 2024 roku wyniosło 27,5 m³ i w ostatnich latach wykazuje trend wzrostowy⁵.

Jakość wody produkowanej jest zgodna z normami krajowymi. Bieżące analizy jakości wody prowadzone są przez akredytowane laboratorium. W latach 2023–2024 zaopatrzenie w wodę na terenie gminy zapewniał system obejmujący dziesięć ujęć wody zasilanych studniami głębinowymi. Wydobywana woda była za pomocą pomp tłoczona do zbiorników wyrównawczych, a następnie dostarczana siecią wodociągową do odbiorców.

⁵ Bank Danych Lokalnych, GUS

Na terenie gminy funkcjonują trzy oczyszczalnie ścieków, w tym jedna z podwyższonym stopniem usuwania biogenów. Łączna przepustowość oczyszczalni komunalnych, wyrażona w równoważnej liczbie mieszkańców (RLM), wynosi 38 666. Z usług oczyszczalni ścieków w 2024 roku korzystało 25 613 mieszkańców (wzrost o 2 121 osób w analizowanym okresie). Udział ścieków oczyszczonych w ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczenia wynosi 98,2% i wykazuje trend wzrostowy.

Istotnym elementem gospodarki wodno-ściekowej rozbudowa sieci kanalizacyjnej oraz zmniejszenie liczby zbiorników bezodpływowych, na rzecz przydomowych oczyszczalni ścieków. W miejscach, gdzie nie ma sieci kanalizacyjnej, a jej budowa jest z różnych powodów niemożliwa lub nieopłacalna, korzysta się z przydomowych oczyszczalni albo zbiorników bezodpływowych. Gospodarstwa domowe, które nie mają dostępu do kanalizacji sanitarnej, korzystają z usług firm posiadających stosowne zezwolenie Burmistrza na odbiór płynnych odpadów komunalnych z terenu gminy. Na koniec 2024 roku zarejestrowano 1 631 zbiorników bezodpływowych (spadek o 217 szt. w analizowanym okresie) i 282 oczyszczalnie przydomowe (wzrost o 198 szt.)⁶. Decyzja o inwestycji w przydomową oczyszczalnię ścieków należy do właścicieli gospodarstw domowych.

Dzięki nowym przyłączom do sieci kanalizacyjnej oraz powstaniu kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków ograniczana jest ilość nieczystości przedostających się do środowiska. Poprawie ulegać będzie jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie gminy.

Bieżącym utrzymaniem wód rzek, a także obsługą urządzeń wodnych zajmuje się Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim – Nadzór Wodny w Smardzewicach (zlewnia Słomianki) i Nadzór Wodny w Białaczowie (zlewnia Drzewiczki). Prace utrzymaniowe stanowią ważne elementy w zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania urządzeń melioracji wodnych oraz ochrony przed podtopieniami na ciekach naturalnych.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej realizowane poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej leżą w gestii jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym – gmina Opoczno. Natomiast zadania z zakresu gospodarowania wodami realizowane są przez właściwe terenowo Zarządy Zlewni i Nadzory Wodne PGW WP przy wsparciu lokalnych samorządów. Działania mają na celu przede wszystkim utrzymanie rzek, potoków oraz urządzeń wodnych, nadzór nad stanem technicznym obwałowań przeciwpowodziowych, planowanie i realizacja działań związanych z ochroną przeciwpowodziową, prowadzenie analiz i ocen ryzyka powodziowego, współpraca

⁶ Bank Danych Lokalnych, GUS

z lokalnymi władzami w zakresie zarządzania kryzysowego, koordynacja działań w przypadku zagrożenia powodziowego.

3.3.1 Zrealizowane zadania

W latach 2023-2024, realizacja zadań przełożyła się na poprawę gospodarki wodno-ściekowej, zmniejszając antropogeniczną presję na jakość wód. Działania te realizują cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 6. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Gospodarowanie wodami i Gospodarka wodno-ściekowa, na terenie gminy Opoczno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Opracowanie koncepcji zintegrowanego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych oraz zapobiegania powodziom, podtopieniom i suszy	Gmina Opoczno	b.d.	-	Koncepcja zintegrowanego zagospodarowania wód opadowych i roztopowych oraz zapobiegania powodziom, podtopieniom i suszy dla Miasta Opoczno została opracowana zgodnie z zasadami planowania strategicznego w formule partycypacyjno-ekspertskiej, której główną cechą jest ścisła współpraca między ekspertami pracującymi nad strategią, a różnymi grupami interesariuszy tj. użytkownikami wód, dostawcami usług wodnych, władzami samorządowymi oraz mieszkańcami Miasta Opoczno. Dokument stanowi wynik przeprowadzonych prac analityczno-diagnostycznych, które stanowiły audyt aktualnego sposobu odprowadzania wód opadowych na obszarze Opoczna. Identyfikacja miejsc występowania szczególnych zagrożeń, a w efekcie wskazanie kluczowych obszarów problemowych, umożliwiło zaprezentowanie ramowej koncepcji gospodarki wodami opadowymi wraz z propozycją konkretnych działań. Przekazana Koncepcja ma nadać kierunek działań prowadzonych przez Miasto i jego mieszkańców w celu realizacji zrównoważonej gospodarki wodami opadowymi wspartej rozwiązaniami zielono-błękitnej infrastruktury. W 2023 roku przeprowadzono konsultacje społeczne.
2.	Utrzymanie i regulacja systemu odwodnienia	Zarząd Dróg Wojewódzkich	-	23,30	Wykonanie wymiany regulacji czyszczenia i udrażniania układów odwodnienia na DW 726 m. Opoczno, ul. Inowłodzka - regulacja studni wraz z wymianą włazu i odtworzeniem konstrukcji jezdni szt. 5.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
3.	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Opoczno	W ramach bieżącej działalności Urzędu		Gmina Opoczno w 2023 roku przyjmowała od właścicieli/użytkowników zgłoszenia do ewidencji zbiorników bezodpływowych (szamb), przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy. W ramach przyjmowanych zgłoszeń kontrolowano, czy jest zawarta umowa na opróżnianie zbiornika/wywóz osadów ścieków. Gmina Opoczno prowadzi wymaganą ewidencję gospodarki nieczystościami ciekłymi (ewidencja zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej, ewidencję przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się komunalnych osadów ściekowych oraz w celu opracowania planu rozwoju sieci kanalizacyjnej) przy pomocy programu GOMIG, dokładnie Modułu Kontroli Nieczystości Ciekłych, który zawiera wszystkie niezbędne informacje potrzebne do prowadzenia ewidencji. Gmina Opoczno w 2024 roku prowadziła kontrole o których mowa w art. 6 ust. 5a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w formie kontroli dokumentacyjnej prowadzonej w urzędzie. Kontrolą objęto okres 01.01.2022 r. - 31.12.2023 r. W czasie prowadzonych kontroli sprawdzono czy zawarto umowy na odbiór nieczystości ciekłych oraz weryfikowano częstotliwość opróżniania zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Podczas kontroli sprawdzano (dokumenty potwierdzenia odbioru nieczystości ciekłych za okres 2022-2023. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydawano zalecenia pokontrolne np. stosowanie się do przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz do uchwały Rady Miejskiej w Opocznie, dotyczącej Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Opoczno, odnośnie częstotliwości opróżniania zbiornika bezodpływowego. Kontrole przeprowadzone dotychczas (tj. w 2024 roku) przez Burmistrza Gminy Opoczno w zakresie pozbywania się przez właścicieli nieruchomości nieczystości

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					ciekłych prowadzone były zgodnie z art. 6, ust. 5a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W 2024 roku przeprowadzono 1193 kontrole w zakresie nieczystości ciekłych w gminie Opoczno.
4.	Edukacja ekologiczna w zakresie propagowania i upowszechniania wiedzy o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz o najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków	Gmina Opoczno	W ramach bieżącej działalności Urzędu		16 sierpnia 2023 r. na stronie www.opoczno.pl opublikowano artykuł pt.: Ministerstwo Klimatu i Środowiska organizuje konkurs „Lokalne Ekopraktyki”. Celem konkursu było wyłonienie i nagrodzenie najciekawszych inicjatyw ekologicznych zrealizowanych w ciągu co najmniej roku przed ogłoszeniem konkursu, przez organizacje lokalne. Założeniem konkursu było promowanie inicjatyw aktywizujących lokalną społeczność i podnoszącą jej świadomość ekologiczną w zakresie indywidualnych i zbiorowych działań na rzecz klimatu. Konkurs promował także proste, codzienne zachowania ekologiczne w domu i najbliższym otoczeniu, oparte głównie na oszczędzaniu energii i zasobów naturalnych. Przykładowe działania to m.in.: zbieranie deszczówki, tworzenie bioróżnorodnych ogródków, retencja wody, proekologiczne miejsca spotkań, sąsiedzka wymiana rzeczy, warsztaty ekologiczne, naprawy w duchu „no waste”, niemarnowanie żywności i innych zasobów.
5.			W ramach bieżącej działalności Urzędu		W dniu 19 sierpnia 2023 r. przy Miejskim Domu Kultury odbył się piknik naukowy OPO GREENCO, który pełnił funkcję wydarzenia z zakresu edukacji ekologicznej dla dzieci i rodzin. Uczestnicy brali udział w pokazach w planetarium, warsztatach chemicznych, fizycznych i „magicznych” oraz aktywnościach na sensorycznym placu zabaw, rozwijających ciekawość poznawczą i zainteresowanie nauką. Głównym elementem działań był EKO-DOM, w którym w przystępny sposób wyjaśniano, skąd bierze się woda w kranie i prąd w gniazdku oraz jak oszczędzać zasoby, aby zmniejszać zużycie energii i wody w gospodarstwach domowych, co sprzyjało kształtowaniu postaw proekologicznych.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty [tys. PLN]		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
6.	Nadzór i kontrola nad działalnością spółek wodnych	Powiat Opoczyński	W ramach bieżącej działalności Urzędu		6 nadzorów nad działalnością spółek wodnych z terenu gminy.

3.4 Działania w zakresie gospodarowania odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów

Prawidłowo realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawaniu odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwianiu (w przypadku, gdy jest niemożliwy z przyczyn ekonomicznych lub technologicznych). System gospodarowania odpadami komunalnymi zakłada, iż pełną odpowiedzialność za odbiór niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz właściwe zagospodarowanie odpadów ponosi gmina. Przy tym gmina w drodze przetargu wybiera podmioty, które na jej zlecenie odbierają te odpady od właścicieli nieruchomości. Następnie przekazywane są do instalacji komunalnych.

System gospodarowania odpadami komunalnymi w latach 2023-2024 obejmował wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy. Odpady, które powstały na nieruchomościach niezamieszkałych lub w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej odbierane były na podstawie umów zawartych pomiędzy właścicielem nieruchomości, a podmiotami posiadającymi zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Gmina nadzoruje gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne, zapewnia zbieranie odpadów komunalnych obejmujące następujące frakcje odpadów:

1. niesegregowane odpady komunalne (zmieszane),
2. odpady zbierane selektywne (segregowane) obejmujące następujące frakcje:
 - papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe,
 - odpady ulegające biodegradacji oraz odpady zielone,
 - odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz zużyte opony,
 - przeterminowane leki, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych, chemikalia,
 - zużyte baterie i akumulatory, odpady budowlane, odpady niebezpieczne stanowiące odpady komunalne,
 - odpady tekstyliów i odzieży, popiół.

W 2024 roku na terenie gminy odebrano łącznie 9 883 ton odpadów, podczas gdy na koniec 2022 roku było to 9 677 ton. Analiza danych z ostatnich lat wskazuje na wyraźny trend wzrostowy. Największą część odpadów stanowiły zmieszane odpady komunalne. Warto jednak podkreślić, że odsetek odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do ogólnej masy odpadów również rośnie. W 2024 roku wyniósł on 34,6%, wobec 30,9% na koniec 2022 roku⁷.

Tabela 7. System gospodarowania odpadami

Wskaźnik	2023	2024	Zmiana 2023–2024
Liczba nieruchomości ogółem [szt.]	6 951	7 065	+114
– w mieście [szt.]	3 145	3 167	+2
– w gminie (obszar wiejski) [szt.]	3 806	3 898	+92
Liczba osób w systemie (z deklaracji) [osoby]	27 697	27 570	–127

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Opocznie

Tabela 8. Kluczowe frakcje odpadów segregowanych – porównanie

Kod odpadu	Nazwa frakcji	2023 [Mg]	2024 [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	332,86	356,48
15 01 07	Opakowania ze szkła	602,04	615,16
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	664,22	745,12
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	363,38	493,52
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	691,44	781,88
16 01 03	Zużyte opony	56,76	72,20
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,38	0,37
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	5,82	6,98
20 01 36*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	-	7,40
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż w 20 01 33	0,36	0,15
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	4,28	5,82

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Opocznie

⁷ Bank Danych Lokalnych, GUS

Ważnym aspektem jest prawidłowe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi, w tym odpadami zawierającymi azbest. Gmina realizuje program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Sukcesywnie przekazywane do utylizacji były kolejne dziesiątki ton odpadów z tej kategorii.

3.4.1 Zrealizowane zadania

W tabeli poniżej przedstawiono zadania zrealizowane w zakresie gospodarowania odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów.

Tabela 9. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, na terenie gminy Opoczno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Realizacja zapisów ustawy o odpadach i ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie	Gmina Opoczno	5931	6203	Zadanie ciągłe, realizowane corocznie w ramach bieżącej działalności urzędu. Koszty dotyczą odbioru i zagospodarowania odpadów.
2.	Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Gmina Opoczno	130,0	140,4	Na terenie gminy Opoczno funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Różannie. Do PSZOK przyjmowane były bezpłatnie selektywnie zebrane odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu miasta i gminy Opoczno (m.in. papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło, odpady wielkogabarytowe, elektroodpady, zużyte opony, odpady niebezpieczne, odpady budowlane i rozbiórkowe do 2 m ³ z jednego gospodarstwa). Szczegółowe zasady określa Regulamin PSZOK. Kwoty dotyczą kosztów utrzymania PSZOK.
3.	Osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu przygotowania do ponownego użycia i odzysku odpadów komunalnych oraz ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji	Gmina Opoczno	n.d.	n.d.	2023: recykling 35,23% ($\geq 35\%$), bioodpady składowane 30,29% ($\leq 35\%$ – poziom osiągnięty). 2024: recykling 43,11% ($< 45\%$ – poziom nieosiągnięty, dane BDO), bioodpady składowane 31,25% ($\leq 35\%$ – poziom osiągnięty).

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
4.	Sporządzanie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Gmina Opoczno	n.d.	n.d.	W latach 2023–2024 Gmina Opoczno realizuje zadania z zakresu gospodarki odpadami zgodnie z ustawą, prowadzi selektywną zbiórkę i kontrole nieruchomości.
5.	Budowa składowiska odpadów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.	b.d.	b.d.	2023: Kontynuacja wieloetapowej rozbudowy składowiska odpadów komunalnych – zwiększenie pojemności eksploatacyjnej o ok. 250 000 m ³ jako etap osiągnięcia docelowej pojemności 1 115 200 m ³ (zadanie ciągłe, finansowane ze środków zewnętrznych). 2024: Dalsza rozbudowa składowiska odpadów komunalnych – zwiększenie pojemności o kolejne ok. 600 000 m ³ w ramach zadania ciągłego, finansowanego ze środków zewnętrznych.
6.	Rekultywacja kwatery składowiska odpadów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.	b.d.	b.d.	2023: Realizacja prac technicznych i wstępnych prac biologicznych w zakresie rekultywacji wyeksploatowanej kwatery składowiska o łącznej pojemności ok. 401 200 m ³ , finansowanych ze środków PGK (zadanie ciągłe). 2024: Kontynuacja rekultywacji kwatery składowiska o pojemności ok. 401 200 m ³ – dalsze prace techniczno-biologiczne zmierzające do uporządkowania terenu, finansowane ze środków PGK.
7.	Identyfikacja i likwidacja dzikich wysypisk śmieci	Gmina Opoczno	n.d.	n.d.	W latach 2023–2024 Wydział Ochrony Środowiska kontynuował likwidację 'dzikich wysypisk' na terenie gminy (m.in. Dzielna, Międzybórz, Ogonowice), prowadził kampanię edukacyjno-informacyjną i akcje sprzątnięcia z udziałem mieszkańców, sołectw, przedszkoli i stowarzyszeń, organizował piknik Eko Opoczno (wymiana elektroodpadów i makulatury na sadzonki, ok. 4 t zebranych elektroodpadów), na bieżąco przyjmował zgłoszenia, wspierał osoby sprzątające (worki, rękawice) oraz kierował sprawy do właściwych służb i właścicieli terenów.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
8.	Działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami	Gmina Opoczno	b.d.	b.d.	W latach 2023–2024 Gmina Opoczno prowadziła szeroki program edukacji ekologicznej: obchody Dnia Ziemi i kolejne edycje akcji 'Sprzątanie Świata' z udziałem szkół, przedszkoli, stowarzyszeń i sołectw (łącznie ponad 700 uczniów), lokalne akcje sprzątania miejscowości oraz cykliczny piknik 'Eko Opoczno' z warsztatami, stoiskami informacyjnymi i wymianą elektroodpadów, baterii i makulatury na sadzonki. Zorganizowano spektakl edukacyjny dla najmłodszych o segregacji odpadów i ochronie środowiska, na bieżąco dystrybuowano ulotki (segregacja, czyste spalanie, program 'Czyste Powietrze', wymiana źródeł ciepła, usuwanie azbestu), promowano konkursy ekologiczne WFOŚiGW/NFOŚiGW, aktualne informacje zamieszczano na stronie www.opoczno.pl i profilu Eko Opoczno, a urząd oraz placówki oświatowe wyposażono w kosze do segregacji i pojemniki na zużyte baterie.
9.	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	Gmina Opoczno	131,5	140,0	W latach 2023–2024 gmina Opoczno realizowała odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest zgodnie z Uchwałą Nr V/40/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 30 marca 2011 r. oraz Programem Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest przyjętym Uchwałą Nr VII/61/2015 z dnia 27 marca 2015 r., stanowiącym część „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”. W 2023 r. zrealizowano 142 zgłoszenia, usuwając łącznie 329,14 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast w 2024 r. – 290 zgłoszeń, obejmujących 304,34 Mg odpadów azbestowych.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
10.	Przeprowadzenie kontroli sprawdzających, dostosowanie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymogów prawnych i kontrola w zakresie przestrzegania warunków decyzji	WIOŚ	W ramach bieżącej działalności Urzędu.		

3.5 Działania w zakresie zasobów przyrodniczych oraz poprawy jakości życia ludności

Ochrona prawna obszarów i obiektów cennych przyrodniczo, pozwala na utrzymanie stanu obecnego i poprawę rokowań na przyszłość. Dzięki niej można utrzymać stabilność ekosystemów i procesów ekologicznych, co ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Podtrzymana będzie ciągłość istnienia gatunków roślin i zwierząt, razem z ich siedliskami. Wśród celów, jakie są do realizacji, dużą rolę odgrywa kształtowanie postaw mieszkańców wobec środowiska. Wszystko to można zrealizować poprzez wprowadzenie przemyślanego systemu zaleceń, ograniczeń, zakazów i nakazów.

Na obszarze gminy Opoczno lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostają w zarządzie jednostki organizacyjnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe” – Nadleśnictwa Opoczno, natomiast północne rejony (obręby Kraśnica i Antoniów) – Nadleśnictwa Smardzewice. Powierzchnia gruntów leśnych na terenie JST w 2024 r. wynosiła 4 055,74 ha, co przekłada się na wskaźnik lesistości: 21,0% (wzrost w analizowanym okresie o 0,1 pp.)

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta Opoczyński, w skład których wchodzi lasy należące do m.in.: osób fizycznych i wspólnot gruntowych.

Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się na podstawie uproszczonych planów urządzenia lasu, dla lasów o powierzchni powyżej 10 ha lub inwentaryzacji stanu lasu, którą sporządza się dla lasów rozdrobnionych o powierzchni do 10 ha. Są to opracowania sporządzane na okres 10 lat, na zlecenie Starosty (dla lasów należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych), dla pozostałych lasów - na zlecenie i koszt właścicieli.

Dokumenty zawierają skrócony opis lasu i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz określają podstawowe zadania z zakresu gospodarki leśnej (ilość drewna przewidzianego do pozyskania, rozmiar zalesień i odnowień, pielęgnowanie i ochronę lasu).

Ochrona zasobów przyrodniczych wiąże się ze zwiększaniem roli zieleni, zachowaniem siedlisk i populacji dzikich gatunków roślin i zwierząt oraz przeciwdziałaniem skutkom degradacji środowiska, a przede wszystkim w ograniczaniu procesów erozji gleb, stepowienia krajobrazu oraz zanieczyszczania i deficytu wód, co pozytywnie wpływa na wszystkie komponenty środowiska.

Istotną rolę w kontekście ochrony, kształtowania oraz wzrostu zasobów przyrodniczych w mieście, pełni zieleń urządzonej, która powinna być właściwie zaplanowana i pielęgnowana. Jest to zagospodarowany teren, który poprawia stan środowiska przyrodniczego danego obszaru.

Do terenów zagospodarowanych w taki sposób zaliczamy parki miejskie oraz kompleksy pałacowo-dworskie. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody za tereny zieleni uważa się tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym. Szczególnym rodzajem terenów zieleni jest tzw. zieleń osiedlowa, którą stanowią trawniki, kwietniki, a także kompozycje zieleni o charakterze parkowym, z elementami nasadzeń drzew i krzewów. Do powierzchni terenu zieleni osiedlowej wliczane są również tereny boisk, placów do gier i innych podobnych obiektów porośniętych zielenią, o ile nie są one wydzielone do użytku publicznego.

Ważniejsze skupiska zielni urządzonej na terenie gminy to:

- Park miejski przy ul. św. Jana,
- Skwer im. Kazimierza Wielkiego,
- Skwer przy placu Tadeusza Kościuszki,
- Skwer przy placu Strażackim,
- Skwer przy Placu Jana Kilińskiego,
- Skwer Kazimierza Wielkiego,
- Zalew Opoczyński (Zalew na Drzewicze),
- Park dworski w Mroczkowie Gościńnym.

Należy również podkreślić, iż zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu przestrzennym⁸, do 30 czerwca 2026 roku samorządy gminne zobligowane są do uchwalenia planu ogólnego, który zastąpi obecne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, co oznacza, że na jego podstawie będzie można uchylać miejscowe plany oraz wydawać decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu. Plan ogólny ma być prostszym dokumentem niż studium, w którym zostaną określone strefy planistyczne i gminne standardy urbanistyczne, co powinno znacząco pozytywnie wpłynąć na ład przestrzenny gminy.

Ze względu na ochronę przyrody i realizację celów z tym związanych, istotnym celem jest edukacja ekologiczna mieszkańców gminy. Przeprowadzenie kampanii edukacyjnych

⁸ Ustawa z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2025 poz. 527)

i konkursów na rzecz ochrony środowiska wywiera pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska.

3.5.1 Zrealizowane zadania

W latach 2023-2024 realizowano następujące przedsięwzięcia.

Tabela 10. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Zasoby przyrodnicze, na terenie gminy Opoczno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Utrzymanie oraz modernizacja terenów zieleni, konserwacja pomników przyrody	Gmina Opoczno	W ramach bieżącej działalności Urzędu		Bieżącym utrzymanie terenów zieleni na terenie gminy Opoczno tj. koszeniem, nasadzeniami, przycinką pielęgnacyjną zajmuje się Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Opocznie. Gmina posiada zróżnicowany system terenów zieleni oparty głównie na dolinach rzek Wąglanki i Drzewiczki, kompleksach leśnych oraz niewielkich parkach i skwerach (57,37 ha zieleni urządzonej, w tym ok. 39 ha w mieście). Istotną rolę odgrywają obszary chronione (m.in. fragment Spalskiego Parku Krajobrazowego, 5 użytków ekologicznych, 4 pomniki przyrody), przy jednocześnie niewielkim udziale zieleni urządzonej i deficycie dostępnych terenów rekreacyjnych w części zabudowy (m.in. między linią kolejową a obwodnicą oraz przy ul. Leśnej).
2.		Powiat Opoczyński	-	59,94	Na terenie gminy Opoczno Powiat Opoczyński zrealizował zadanie „Zielone zakątki przyjazne naturze w Powiecie Opoczyńskim”, obejmujące utworzenie zielonych przestrzeni przy SP ZOZ Szpitalu Powiatowym im. Edmunda Biernackiego i nowej przychodni POZ w Opocznie, przy Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mroczkowie Gościńnym oraz przy Zespole Szkół Powiatowych im. Stanisława Staszica w Opocznie. Wykonano nasadzenia rodzimych krzewów, drzew, traw i roślin miododajnych oraz ustawiono ławki, tworząc dostępne strefy wypoczynku poprawiające estetykę otoczenia, jakość powietrza oraz warunki bytowania ptaków i owadów zapylających.
3.	Nasadzenia drzew przy ulicach i drogach	Gmina Opoczno	b.d.	b.d.	w 2024 roku dokonano 1 sztukę nasadzenia drzew wzdłuż ulic i dróg gminnych.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
4.		GDDKiA	3,621	116,8	2023: wycinka drzew DK 12 - 7 szt. 2024: nasadzenia drzew DK 12 - 14 szt.; odmładzanie drzew DK 12m - 132 szt.; koszenie pasa drogowego DK 12, 12m – 530 420,00 m ² .
5.		ZDW	19,05	8,100	2023: DW726 - pielęgnacja 84 szt. drzew m. Opoczno od km 76+530 do km 77+753. 2024: DW726 - pielęgnacja drzew - 35 szt., DW713 pielęgnacja drzew - 15 szt. Pielęgnacja polegała na przycięciu koron drzew wraz z wywozem gałęzi.
6.	Aktywowanie systemu funkcjonalnych przestrzeni publicznych z dużym udziałem terenów zielonych OPO GREEN	Gmina Opoczno	16008	24907	„Realizacja projektu „Opoczno 2.0 – nowe otwarcie” w ramach programu „Rozwój Lokalny” (Norweski Mechanizm Finansowy 2014–2021): wsparcie przedsiębiorczości, działania proekologiczne oraz przekształcenie targowiska nad Drzewiczką w nowoczesną, multifunkcyjną przestrzeń publiczną.
7.			b.d.	-	Opracowanie „Opoczno – masterplan dla sieci zielonych przestrzeni publicznych”: koncepcja spójnego systemu zieleni (dolina Wąglanki i Drzewiczki, zieleń uliczna, skwery, parki i kliny zieleni) oraz wytyczne nasadzeń – gatunki odporne, łatwe w utrzymaniu, oczyszczające powietrze, głównie rodzime.
8.	Rozwój infrastruktury turystycznej	Powiat Opoczyński	143,0	-	Zbiegi pielęgnacyjne drzewostanu wraz z odtworzeniem terenów zielonych na części zabytkowego parku w Mroczkowie Gościńnym. Dofinansowano ze środków WFOŚiGW.
9.		Gmina Opoczno	3946	-	Projekt „Opoczno - zalew pełen energii” zakładał rozwój infrastruktury turystycznej wokół zalewu przy ul. Gen. Bończy-Załęskiego. Zakres projektu obejmował: - budowę ścieżki pieszo-rowerowej na odcinku Rodzinnego Ogrodu Działkowego nad zalewem wraz z rozbudową oświetlenia, - przebudowę ul. Mickiewicza wraz ze zmianą organizacji ruchu, - budowę Skateparku. Ponadto, w ramach zagospodarowania terenu wokół zalewu wykonano: - budowę trzech pawilonów - gastronomicznego, handlowego, socjalnego,

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					- budowę altany z ławkami, stołem oraz miejscem na palenisko, - prysznic plażowy, - plac zabaw, - statek, - siłownię zewnętrzną typu Street Workout, - małą architekturę nawiązującą do tradycji ceramicznych Opoczna, - nasadzenia drzew i krzewów. Dofinansowano ze środków RPOWŁ.
10.			230,4	-	Budowa miejsca obsługi rowerzystów na terenie gminy Opoczno. Projekt obejmował budowę otwartej i ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej na działce nr 1421, obręb Kliny, w skład której wchodzi: wiatą, dwie samoobsługowe stacje naprawy rowerów z wyposażeniem (m.in. pompka, klucze do naprawy - zestaw, łyżka do opon, stojak do roweru na stałe przymocowany do stacji), stół pod wiatą, ławki pod wiatą, ławki na pozostałym terenie, tablica informacyjna o źródle dofinansowania, tablica typu Witacz - Opoczno, tablica z mapą/planem, gdzie obecnie się znajdujemy wraz z ważnymi punktami wartymi odwiedzenia na terenie Gminy Opoczno, stojaki na rowery i kosze na odpady. Ponadto, teren pod wiatą, stojakami i koszami został utwardzony. Dofinansowano ze środków PROW.
11.		Nadleśnictwo Opoczno	27,00	32,00	2023: Remont infrastruktury turystycznej w leśnictwie Januszewice (1 wiatą). 2024: Remont infrastruktury turystycznej w leśnictwie Januszewice (wymiana 19 tablic terenowych).
12.	Wykonywanie badań	Nadleśnictwo Opoczno	4,336	6,620	Badanie zasadnicze gleb leśnych pod kątem występowania owadów szkodników korzeni. Badanie wykonane na terenie leśnictw Januszewice i Sitowa oraz na Szkółce Leśnej w Bukowcu Opoczyńskim. Powierzchnia badania w 2023: 16,48 ha. Powierzchnia badania w 2024: 18,78 ha.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
13.			0,331	0,648	Jesienne poszukiwania szkodników pierwotnych sosny. Badanie wykonane na terenie leśnictw Januszewice i Sitowa. Roczna liczba partii kontrolnych - 6. Metoda podokapowa.
14.			0,063	0,068	Kontrola występowania brudnicy mniszki w drzewostanach sosnowych w leśnictwach Januszewice i Sitowa. Wywieszanie pułapek feromonowych. Zakup środka wabiącego owady i worków do IBL-1. Liczba partii kontrolnych rocznie - 6.
15.	Poprawa warunków bytowania ptaków	Nadleśnictwo Opoczno	4,000	-	Wspólnie z mieszkańcami Opoczna skręcono 60 sztuk budek lęgowych
16.			1,322	1,311	Dokarmianie dzikich ptaków w okresie zimowym. Zakup karmy, ptasie pyzy. 2023 r. , ilość: 143,00 kg. 2024 r. , ilość: 165,00 kg.
17.	Działania edukacyjne na temat znaczenia i roli lasów	Nadleśnictwo Opoczno	4,500	4,000	2023 r.: Przeprowadzono 32 spotkania edukacyjne, w których uczestniczyło ponad 1300 osób. 2024 r.: Przeprowadzono 29 spotkań edukacyjnych, w których uczestniczyło ponad 1100 osób.

3.6 Działania w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647) poprzez *poważną awarię* rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Natomiast *poważna awaria przemysłowa* rozumiana jest jako poważna awaria w zakładzie.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi rejestr obiektów mogących spowodować poważne awarie w środowisku. Jak wynika z ewidencji prowadzonej przez WIOŚ w Łodzi, na terenie gminy brak jest zakładów ZDR oraz ZZR oraz zakładów zaliczanych do potencjalnych sprawców poważnych awarii przemysłowych.

Na analizowanym terenie występują obiekty, w których wykorzystuje się substancje niebezpieczne. Są to stacje paliw, stacje naprawy pojazdów i inne zakłady przechowujące substancje uznane za niebezpieczne. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest także transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Opocznie dokonuje bieżących kontroli w zakresie spełnienia wymagań higieniczno-sanitarnych i zdrowotnych dotyczących utrzymania należytego stanu higienicznego obiektów, warunków zdrowotnych i innych chorób związanych z warunkami pracy w budynkach użyteczności publicznej oraz zakładach pracy będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.

Również Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Opocznie (KP PSP) w okresie sprawozdawczym przeprowadza kontrole zakładów zajmujących się zbieraniem, wytwarzaniem, przetwarzaniem bądź magazynowaniem odpadów. Ponadto KP PSP przeprowadza kontrole związane z odbiorami budynków, których inwestor został zobowiązany do uzyskania pozwolenia na użytkowanie oraz kontrole podstawowe.

Gmina realizuje zadania ujęte w planie zarządzania kryzysowego dotyczące współpracy z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, w szczególności jednostkami włączonymi do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Inspekcja Ochrony Środowiska wykonuje zadania ustawowe, wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2024.425). Zgodnie z art. 2 ust.

1 ww. ustawy, do zadań IOŚ należy m.in. kontrola podmiotów korzystających ze środowiska, w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska.

Zgodnie z Rejestrem kontroli w Informatycznym Systemie Kontroli WIOŚ w Łodzi, w okresie 01.01.2023 r. - 31.12.2024 r., inspektorzy przeprowadzili kontrole podmiotów korzystających ze środowiska i zlokalizowanych na terenie gminy Opoczno.

Na terenie gminy we wskazanym okresie nie miały miejsca zdarzenia posiadające znamiona poważnej awarii przemysłowej a także inne zdarzenia o znamionach poważnych awarii. W dokumentach będących w zasobach WIOŚ, brak jest informacji o zgłoszeniach wystąpienia awarii, powodujących zanieczyszczenie gruntów, wód podziemnych czy wód powierzchniowych.

Zagrożenia żywiołowe powodują znaczne szkody na obszarach zamieszkanym i użytkowanym przez ludzi, często prowadząc do uszkodzenia infrastruktury, co skutkuje brakiem dostępu do wody pitnej, energii elektrycznej oraz skażeniem środowiska toksycznymi substancjami. Gmina, w jej środkowej części jest narażona na powódzie spowodowane przez rzekę Drzewiczkę.

3.6.1 Zrealizowane zadania

Poniższa tabela przedstawia zadania zrealizowane na terenie gminy Opoczno w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom poważnymi awariami.

Tabela 11. Zestawienie zadań realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska – dział: Przeciwdziałanie zagrożeniom poważnymi awariami, na terenie gminy Opoczno w latach 2023-2024

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
1.	Poprawa technicznego wyposażenia OSP	Gmina Opoczno	519,9	585,5	Na terenie gminy Opoczno w latach 2023–2024 działało 9 jednostek OSP (1 miejska, 7 wiejskich, 1 zakładowa), w tym 3 w KSRG: OSP Dzielna (od 1997 r.), OSP Wygnanów (od 2001 r.) i OSP Opoczno (od 2013 r.). Potencjał osobowy OSP wynosił ok. 309–312 członków (w tym 282–296 czynnych) oraz 58 członków MDP w 2023 r. i 38 w 2024 r. Gmina, realizując obowiązki wynikające z ustaw o OSP i ochronie przeciwpożarowej, finansuje gotowość bojową, szkolenia, ubezpieczenia, wynagrodzenia kierowców–konserwatorów, zakup sprzętu, paliwa, mediów oraz remonty i inwestycje w strażnice (m.in. modernizacja remiz OSP w Libiszowie, Modrzewiu i Opocznie w 2023 r.). Łączne wykonanie wydatków na ochronę przeciwpożarową wyniosło ok. 520 tys. zł w 2023 r. oraz ok. 585 tys. zł w 2024 r.
2.	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego	ZDW	1 190		Zaprojektowanie i budowa peronów przystankowych : - Opoczno: 1 peron km 74+063 strona lewa; - m. Ogonowice: 8 peronów km 47+139 str. lewa 47+213 str. prawa; km 47+874 str. lewa 47+924 str. prawa; km 48+546 str. Lewa km 48+586 str. prawa; km 48+908 str. prawa km 48+956 str. lewa; - przejście aktywne typu zebra m. Ogonowice km 49+200 (rejon szkoły); - zaprojektowanie i budowa drogi dla pieszych w m. Januszewice km 73+310 do km 73+690. Dofinansowano ze środków RFPŁ.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
3.			92,25	-	Budowa aktywnego oznakowania na przejściu dla pieszych w ciągu dróg wojewódzkich Nr 726 i Nr 713 na ul. Generała Kazimierza Bończy - Załęskiego w Opocznie , w rejonie mostu na rzece Drzewiczce i zbiornika wodnego.
4.			18,11	-	Rozbudowa skrzyżowania dróg wojewódzkich Nr 713 i Nr 726 w Opocznie, wraz z rozbudową odcinków dróg wojewódzkich Nr 713 i Nr 726. Dofinansowano ze środków RPO WŁ
5.			-	b.d.	Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu na drogach wojewódzkich Województwa Łódzkiego: Zadanie 2.1: Przebudowa DW 726 w Opocznie – ul. Inowłodzka od km 44+650 do km 45+800 – przebudowa dróg dla pieszych. Dofinansowano ze środków RFPŁ.
6.		Gmina Opoczno	27,42	20,00	Wykonanie pobocza z kostki brukowej w m. Libiszów Kolonia. Zadanie kontynuowane w kolejnych latach.
7.			-	2715	Zrealizowano inwestycję polegającą na budowie i przebudowie 15 bezpiecznych przejść dla pieszych oraz 10 odcinków chodników na terenie miasta Opoczno. Przebudowano przejścia na skrzyżowaniu ulic Armii Krajowej z Westerplatte i Wyszyńskiego (nr 1–4), na skrzyżowaniu ulic Westerplatte i Kossaka (nr 5–7) oraz na skrzyżowaniu ulic Ceramicznej, Partyzantów i Świerkowej (nr 8–11). Wybudowano lub przebudowano także przejścia: na ul. Ignacego Krasickiego przy skrzyżowaniu z ul. Długą i Powstańców Wielkopolskich (nr 12), na ul. Partyzantów przy skrzyżowaniu z drogą wewnętrzną (nr 13), na ul. Przemysłowej przy skrzyżowaniu z ul. Długą (nr 14) oraz na ul. Westerplatte przy skrzyżowaniu z ul. Przemysłową (nr 15). W ramach zadania wybudowano lub przebudowano chodniki: na ul. Krasickiego (łącznik z ul. Długą, ok. 40 m, oraz obniżenie krawężników przy przejściu nr 12), na ul. Parkowej (od ul. Nowej do ul. Bończy-Załęskiego, ok. 240 m), na ul. Partyzantów

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Poniesione koszty w tys. zł		Informacje uzupełniające
			2023	2024	
					(od ul. Piotrkowskiej do ul. Biernackiego), na ul. Rolnej (ok. 350 m), na ul. Westerplatte przy skrzyżowaniu z ul. Przemysłową – po stronie południowej (ok. 3 m) i północnej (ok. 40 m), a także na ul. Przemysłowej – istniejący odcinek oraz nowy chodnik po stronie zachodniej (ok. 560 m). Dofinansowano ze środków RFPŁ.
8.	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Gmina Opoczno	W ramach bieżącej działalności Urzędu		W latach 2023–2024 bezpieczeństwo publiczne było jednym z kluczowych problemów wskazywanych przez mieszkańców gminy Opoczno. Gmina, we współpracy z Policją, Strażą Miejską oraz OSP (Dzielna, Opoczno, Wygnanów – w KSRG), prowadzi działania prewencyjne, interwencyjne i edukacyjne, wspiera organizacje pozarządowe oraz rozwija partnerstwo lokalne na rzecz bezpieczeństwa. Postuluje się zwiększenie efektywności Straży Miejskiej poprzez wprowadzenie trójzmianowości i zwiększenie liczby etatów oraz poprawę wyposażenia służb mundurowych. Planowane jest całkowite odnowienie i unowocześnienie systemu monitoringu na terenach szczególnie zagrożonych. Straż Miejska realizuje szeroką profilaktykę społeczną: prelekcje dla dzieci i młodzieży, spotkania z seniorami, działania antysmogowe, przeciwpożarowe, zdrowotne, z zakresu pierwszej pomocy oraz przeciwdziałania zagrożeniom wirusowym, przy ścisłej, komplementarnej współpracy z Policją.

4 Monitoring realizacji zadań

W celu skutecznego ukazania efektów podejmowanych działań związanych z ochroną środowiska oraz dokonania rzetelnej oceny realizacji Programu, niezwykle istotnym narzędziem jest odpowiednio opracowany system sprawozdawczości. Dzięki niemu możliwe będzie obiektywne monitorowanie wpływu realizacji zadań na środowisko oraz identyfikacja obszarów, które wymagają dalszych działań lub doskonalenia strategii ochrony. System sprawozdawczości stanowi także ważne narzędzie komunikacji i informacji dla zainteresowanych stron, w tym władz, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych, umożliwiając im lepsze zrozumienie i aktywny udział w procesach związanych z ochroną środowiska. Dlatego istotne jest, aby system ten był kompleksowy, transparentny, oparty na solidnych danych naukowych i uwzględniał zarówno wymiar ekologiczny, społeczny, jak i ekonomiczny.

Rezultaty poczynionych zadań, można zaobserwować na podstawie danych zestawionych w poniższej tabeli. Wartości wskaźników obrazują trend zmian dokonywanych poprzez realizację ww. zadań.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2022	2023	2024	Trend zmian
1.	Gęstość zaludnienia	osób na 1 km ²	168,0	166,1	164,7	Malejący Negatywny
2.	Długość dróg dla rowerów	km	15,4	16,1	18,6	Rosnący Pozytywny
3.	Czynne przystanki komunikacji publicznej	szt.	222	224	230	Rosnący Pozytywny
4.	Długość czynnej sieci gazowej	km	57,9	63,0	66,0	Rosnący Pozytywny
5.	Przyłącza gazowe prowadzące do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych)	szt.	1 209	1 292	1 380	Rosnący Pozytywny
6.	Korzystający z sieci gazowej	%	32,7	33,8	34,1	Rosnący Pozytywny
7.	Długość czynnej sieci wodociągowej	km	212,8	213,8	214,3	Rosnący Pozytywny
8.	Przyłącza wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	6 370	6 441	6 521	Rosnący Pozytywny
9.	Korzystający z sieci wodociągowej	%	93,3	93,3	93,4	Rosnący Pozytywny
10.	Awarie sieci wodociągowej	szt.	57	57	68	Rosnący Negatywny

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jedn.	2022	2023	2024	Trend zmian
11.	Długość sieci kanalizacyjnej	km	141,5	146,0	146,8	Rosnący Pozytywny
12.	Przyłącza kanalizacyjne prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	4 942	5 037	5 107	Rosnący Pozytywny
13.	Korzystający z sieci kanalizacyjnej	%	76,8	77,1	77,2	Rosnący Pozytywny
14.	Awarie sieci kanalizacyjnej	szt.	175	166	158	Malejący Pozytywny
15.	Zbiorniki bezodpływowe	szt.	1 848	-	1 631	Malejący Pozytywny
16.	Oczyszczalnie przydomowe	szt.	84	-	282	Rosnący Pozytywny
17.	Udział ścieków oczyszczanych w ściekach odprowadzanych	%	89,2	89,6	-	Rosnący Pozytywny
18.	Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM	osoba	38 666	38 666	38 666	Bez zmian
19.	Ścieki oczyszczane w ciągu roku odprowadzone na 1 mieszkańca	tys. m ³	0,032	0,031	0,030	Malejący Pozytywny
20.	Ludność korzystająca z oczyszczalni	osoba	23 492	24 719	25 613	Rosnący Pozytywny
21.	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku z terenu gminy	t	6 688	6 489	6 463	Malejący Pozytywny
22.	Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca	kg	207,7	203,5	205,2	Malejący Pozytywny
23.	Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku z terenu gminy	t	2 989	2 988	3 421	Rosnący Pozytywny
24.	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	%	30,9	31,5	34,6	Rosnący Pozytywny
25.	Pomniki przyrody	szt.	3	3	3	Rosnący Pozytywny
26.	Nasadzenia i ubytki drzew	szt.	+9	+8	+173	Dodatni Rosnący Pozytywny
27.	Lesistość	%	20,9	20,9	21,0	Rosnący Pozytywny

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

5 Podsumowanie i wnioski

Założeniem powstania *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku* jest opracowanie polityki ekologicznej na szczeblu gminnym. Dokument jest zgodny z założeniami polityki ekologicznej państwa. Przestrzega również założeń wojewódzkiego programu ochrony środowiska. Program uwzględnia jednocześnie uwarunkowania i potrzeby ludności zamieszkującej gminę. Podstawowym założeniem powstania POŚ jest zarządzanie działaniami JST w taki sposób, by najpełniej wspierać ochronę środowiska.

Analiza przedstawiona w raporcie i dotycząca stanu środowiska oraz poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2023 i 2024 wykazała, że wszystkie zadania wymienione w niniejszym opracowaniu przyczyniły się do poprawy warunków środowiskowych.

W przedstawionym raporcie znajduje się analiza dotycząca stanu środowiska i poziomu realizacji programu ochrony środowiska w latach 2023-2024 dla gminy Opoczno. Realizacja działań była finansowana z budżetu gminy, a także przy wsparciu środków z zewnątrz (dotacje krajowe, Unii Europejskiej i środki własne poszczególnych instytucji). Niektóre zadania miały charakter ciągły wynikający z ustawowych obowiązków. Działania te będą realizowane również po ustaniu okresu sprawozdawczego. Znaczna część realizowanych w latach 2023-2024 założeń wiązała się z inwestycjami, sprecyzowanymi terminami wykonania i kosztami.

Oprócz zadań własnych gminy, działania mające na celu poprawę stanu środowiska realizowały również zewnętrzne instytucje, takie jak: Zarząd Dróg Wojewódzkich, Zarządy Zlewni wraz z Nadzorami Wodnymi PGW WP, właściwe Nadleśnictwa, Polska Spółka Gazownictwa, czy prywatne przedsiębiorstwa. Zadania z zakresu kontroli m.in. korzystania ze środowiska były wykonywane na bieżąco przez WIOŚ, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną oraz Komendę Powiatową Straży Pożarnej.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego niniejszy raport nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów wykonania programu ochrony środowiska. Największą trudnością stojącą na drodze do realizacji kompletu wytycznych, są niewystarczające środki finansowe. Oznacza to, że realizacja części zadań jest zależna od pozyskania dodatkowego dofinansowania. Do realizacji zadań wykorzystano m.in. następujące źródła finansowania:

- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Rządowy Fundusz Polski Ład,

- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego.

Biorąc pod uwagę wszystkie zgromadzone informacje, można sformułować tezę, iż gmina Opoczno rzetelnie podchodzi do zadań mających na celu ochronę środowiska. Sukcesywnie realizowane są kolejne ustalone cele.

Na liście zadań, jakie znalazły się w programie ochrony środowiska, a które będą wymagały zaangażowania samorządu terytorialnego na dalszym etapie realizacji zapisów dokumentu, trzeba wymienić:

- kontynuowanie działań wspierających inwestycje polegające na wymianie nieefektywnych źródeł ciepła (kładąc nacisk na wsparcie dla osób najbardziej narażonych na ubóstwo energetyczne),
- kontynuowanie działań wspierających inwestycje w odnawialne źródła energii,
- rozwój infrastruktury rowerowej i transportu publicznego,
- dalszą modernizację oraz budowę dróg i ciągów komunikacyjnych (utwardzanie nawierzchni często uczęszczanych dróg gruntowych, modernizacja wyboistych dróg, wykorzystanie cichych nawierzchni, poprawa bezpieczeństwa),
- gospodarkę odpadami mającą na celu zwiększanie udziału selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,
- intensyfikację działań, polegających na zmniejszaniu liczby nieszczelnych zbiorników bezodpływowych przy jednoczesnym wzroście liczby przydomowych oczyszczalni ścieków,
- poprawę bezpieczeństwa na terenie gminy poprzez walkę z konkretnymi rodzajami zagrożeń (w tym doposażenie i dofinansowania na zakup sprzętu dla OSP).
- dalsze prowadzenie kampanii edukacyjnych, zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców gminy.